

# Poselství Královny míru

Medžugorje, 25.8.1994

Drahé děti!

Dnes jsem s vámi spojena zvláštním způsobem, modlím se za dar přítomnosti mého milovaného syna ve vaší vlasti.

Modlete se, děti, za zdraví mého nejmilejšího syna, který trpí, ale kterého jsem já vybrala pro tyto časy. Já se modlím a přimlouvám u svého Syna Ježíše, aby se uskutečnil sen, který měli vaši otcové.

Modlete se, děti, zvláštním způsobem, neboť satan je silný a chce zničit naději ve vašem srdci.

Žehnám vám.

Děkuji vám, že jste přijali mou výzvu...

## Znovu Otec Pio

Pražské nakladatelství Řád vydalo brožurku od Angličanky Stelly Maris Lilleyové pod názvem "Padre Pio - život s utrpením". Tato útlá knížečka o pouhých osmi stránkách není na rozdíl od jiných publikací, které u nás na toto téma vyšly, životopisem známého italského stigmatizovaného kapucína, ale souhrnem jeho duchovních poselství o utrpení a modlitbě. Vize Otce Pia jsou dány do souvislosti s nedávno blahoslavenou polskou vizionářkou a apoštolkou Božího milosrdenství Faustynou Kowalskou. Je to četba inspirující, radostná a povznášející. Přeložil ji P. Karel Dachovský, lze si ji objednat na adrese: Nakladatelství Řád, Sarajevská 13, 120 00 Praha 2.

Knihu si čtenáři mohou objednat, společně s dalšími, také na adrese Matice cyrilometodějská s.r.o., Dolní nám. 24, 771 00 Olomouc

## Příčina mé velké bolesti

Tokio (Japonsko) 15. září 1993

Sedmibolestné Panny Marie

Duchovní cvičení ve formě večeřadla

s kněžími MKH z Japonska

"Vidím vás dnes všechno pospolu, přemilí synové MKH v Japonsku, v tomto večeřadle modlitby a bratrství a mé velké bolesti se od vás dostává útěchy.

Příčinou mé velké bolesti jsou všechny moje ubohé děti, které žijí ještě ponořeny do temnot pohanství a neznají pravdu evangelia.

V tomto velikém národě takřka všichni se nacházejí daleko od víry v Ježíše Krista, který přišel na svět, aby se stal vaším jediným Spasitelem a vaším jediným Vykupitelem.

Jsem Maminkou také všech těchto pohanů a starám se s úzkostí o jejich spásu.

Rozvívám v jejich srdci semena života a dobra; pomáhám jim, aby zachovávali zákon, který Pán vložil do srdce každého člověka; povzbuzuji jejich mysl a jejich touhu po pravdě, a tak je s něžností přivádím vstříc mému Synu Ježíši.

Jejich úplné a dokonalé přijetí evangelia bude mimořádným dílem mého Neposkvrněného Srdce.

Příčinou mé velké bolesti je moje církev, která ve všech částech světa kráčí vstříc bolestným a krvavým Getsemanům svého velkého soužení.

Viděl jsi, můj synáčku, jak církev i zde v Japonsku je ohrožována ztrátou víry, stále širším a podlejším rozšiřováním bludů; je zraňována ve své jednotě vzpourou a opozicí vůči papeži a všeobecnému učitelskému úřadu; její svatost je zatemněna množstvím hříchů a svatokrádeží.

Tak je paralyzována a silně oslabena ve svém úsilí o evangelizaci.

Příčinou mé velké bolesti je tvrdost vašich srdcí a neschopnost přijímat všechno to, co od

vás nebeská Maminka požaduje. Kolikrát jsem již hovořila a nebyla jsem vyslyšena; podala jsem znamení svého mimořádného mateřského zásahu, a nevěřilo se mi.

Kolik je těch, kteří zavřeli své vlastní srdce a nechtějí mne přijmout jako Maminku svého života!

Právě v tomto národě jsem vám dala mimořádné znamení tím, že jsem nechala vystupovat více než stokrát hojné slzy z očí jedné mé sochy, která mě zobrazuje jako bolestnou Matku pod křížem Ježíše, mého Syna.

Dala jsem vám také tři poselství, abych vás varovala před velkými nebezpečími, kterým jdete vstříc.

Nyní vám oznamuji, že nastal čas velké zkoušky, neboť v těchto letech se uskuteční všechno to, co jsem vám předpověděla.

Odpadlictví a velký rozkol církve se začíná naplňovat a velký trest, který jsem předpověděla na tomto místě, je již přede dveřmi. Z nebe sestoupí oheň a zničí velkou část lidstva. Ti, kteří přežijí, budou závidět mrtvým, protože všude bude zpustošení, smrt a zkáza.

Proto jsem tě chtěla mít ještě jednou zde, mé dítě, abys řekl všem, že hodina trestu nadešla a abyste mohli být zachráněni a spaseni, musíte se uchýlit co nejdříve do bezpečného útočiště mého Neposkvrněného Srdce.

Vraťte se do svých domovů, moji přemilí synové, a odneseť všem své poselství jakožto nejkrajnější výzvu vaší nebeské Maminky, která vás svolává a chce vás shromáždit pod svým pláštěm, aby vás těšila a chránila během bolestných zkoušek těchto vašich posledních časů.”

## **Myšlenka na neděli**

### **Víra musí být přeměněna v čin**

Představte si: v Kulturním domě vašeho města či vesnice bude ohlášena výstava díla malíře X. Y. Přijdete na otevření výstavy, páska je slavnostně přestřížena a proud lidí - vy mezi nimi - se hrne do výstavního prostoru. Ale tam není nic, zhola nic, jen holé bílé stěny. Přítomný malíř k tomu podá vysvětlení: Stvořil jsem jak vrchol pokroku nemateriální umělecké dílo. Je to umění čistě duševní povahy, které existuje v oblasti idejí. Zde je představuji.

Jak by na to reagovali vaši přátelé a jak vy? Rozhořčení návštěvníků by to přijalo jako výsměch, jako vodění za nos - a výrazy nazlobeného obecenstva by si malíř nedal za rámeček... Možná vám malíř ještě bude tvrdit, že celé měsíce svého myšlení věnoval svému dílu, a že v jeho představách skutečně vzniklo dílo umělecké - ale kdo si to může ověřit? “Vezmi barvy a plátno a namaluj, co si představuješ!”

Kdo si však může ověřit vaše slova, že věříte v Boha atd? Zdá se, že se začíná projevovat tendence přesouvat víru také do oblasti idejí a citů, a proměna víry v čin jako by byla druhořadá, na spojení víry a jednání se už neklade důraz. Víra se stává neúčinnou ve dvou rozhodujících oblastech: jako tvůrčí činitel ve světě a pro naši budoucnost u Boha.

Víra by už neměla žádného vlivu na naše jednání a tím žádnou budoucnost pro svět. “Samozřejmě věřím a víra naplňuje mé nitro do největších hlubin - že z ní nevyrůstají činy, není už tak důležitá.” Tato sterilní víra připomíná onoho malíře studených bílých stěn a nehmotných uměleckých děl... Stejná reakce posměchu čeká takové vyznavače sterilní, neživotné víry.

Nejde ovšem jen o reakci našeho okolí. List apoštola Jakuba říká: “Co to pomůže, říká-li někdo, že má víru, ale nemá skutky? Může ho taková víra spasit? “Víra beze skutků je mrtvá.” Vlastně neexistuje. Spasen bude jen ten, kdo uvěří živou vírou, vírou prokazovanou skutky. Jakub nás varuje před jednostranným chápáním víry, protože mu opravdu záleží na naší spáse. A pamatuje si dobře Kristova slova, kdo bude spasen a kdo zlořečený: “Neboť jsem měl hlad, a nedali jste mi najíst, měl jsem žízeň, a nedali jste mi napít, byl jsem na cestě a neujali jste se mě, byl jsem nahý, a neoblékli jste mě, byl jsem nemocen a ve vězení, a nenavštívili jste mě... Cokoli jste neudělali pro jednoho z těchto nejposlednějších, ani pro mne jste neudělali.” (Mat 45,42.45)

Přílohu tohoto čísla Světla tvoří poslední čtyři stránky Dopisu Jana Pavla II. rodinám a velmi zajímavý článek o odvážných plánech Svatého otce. Doporučujeme jej Vaší pozornosti.

Uveřejněním Dopisu Jana Pavla II. jsme ovšem daleko překročili rozsah plánovaných měsíčních příloh (Fatima) a z finančních důvodů budeme nuceni až do konce roku omezit Fatimu jen na dvě strany měsíčně. Veškeré podstatné informace si přečtete tak, jako dosud. Články s Mariánskou tematikou jsou také v čísle.

## Nemusí vás to mrzet

Se slzami v očích a smutkem ve tváři mi sdělovala svoji bolest. Byla to asi padesátiletá žena, věřící venkovanka. Vychovala dvě dcery, jedna zůstala svobodná, druhá má dvacetiletou dceru a právě tato vnučka je příčinou těch uplakaných očí. Má se za měsíc vdávat a svatba nebude v kostele.

Babička slibovala i značnou část svých úspor, když svatba bude církevní, ale ženich rezolutně řekl, že práh kostela nepřekročí. Ani nabízené peníze ho nepřiměly k pokleknutí před oltářem. Vnučce je to jedno, jen když bude svatba. Ať je, kde je.

Protože podobné stesky příbuzných před svatbou svých ratolestí slychávám často, domnívám se, že nejsou jen specialitou našeho regionu a zaslouží si pozornost ve všech farnostech.

Tak, jak slyším na jedné straně hořekování nad tím, že mladí se v kostele vzít nechtějí, slyším na straně druhé, a mám s tím i zkušenosti, že řada nevěřících snoubenců církevní sňatek vehementně vyžaduje. Říkám nevěřících, protože při prvním kontaktu se snoubeneckým párem na předmanželském katechismu mi oba otevřeně sdělí, že věřící nejsou a nejde jim o nic víc, než o “parádní obřádeček”, který žádná radnice nemůže vymyslet. Uvádím přesnou odpověď jednoho páru. Některý snoubenec ještě přidá nelichotivou inventivu vůči Církvi a nedávno mi jedna nevěsta - učitelka sdělila, že žádný Kristus neexistoval, že jde o církev vymyšlenou postavu, kterou si faráři vymysleli, aby ohlupevali prostý a nevzdělaný lid.

Protože aspoň jeden ze snoubenců bývá ve věku novorozence pokřtěný, má podle církevních zákonů právo na církevní sňatek.

A tak tu stojí nářek proti nářku. Rodiče jsou smutní, že děti se nechtějí brát v kostele, a kněží jsou smutní, že musí oddávat dvojice bez víry v Boha. Kudy z problému ven?

Na mnoha místech se to řeší tak, že se oddává každý pár, který se na faře přihlásí. Protože se většinou hlásí týden před sňatkem, není čas ani na řádnou přípravu a tak se to “stihne” za jeden večer, kdy se letmo pohovoří o tom, co ve snoubencích nezanechá žádnou stopu. Je totiž zkušenost s tím, že svatební obřad odmítnutý dnes v jedné farnosti je zítra realizován ve farnosti vedlejší, protože vždy se najde “slušný farář, kterež s tím nedělá cavyky...”

Jedinou spokojenost mohou v takových svatebních obřadech spatřovat maminky a babičky, které mají dojem, že manželství jejich dětí bude požehnané, nikoli skrze jejich odmítání Boha, ale skrze obřad, kterým prošly. A potom jsou snad spokojeni ještě varhaníci.

Otázku, zda takové páry oddávat či nikoli, musí vyřešit jednoznačné vyjádření biskupů. Osobně se domnívám, že jakákoli zakázková - pásová výroba křesťanů při křtu nebo tvorba katolických manželů oslabuje kredit Církve v řadách samotných “zákazníků na svátosti”.

Jak však potěšit a posílit ty zástupy smutných babiček, jejichž vnučka, kterou vedli všichni v rodině ke zbožnosti, dnes nechce o kostele ani slyšet.

V těchto případech se domnívám, že řešení spočívá v pravdivém pohledu na stav víry a pravdivosti postojů mladých snoubenců.

1. Je daleko čestnější a charakternější od mladých lidí, kteří se nepovažují za věřící, aby svatbu v kostele neměli. Rodiče sice mohou být smutni z toho, že děti víru nepřejaly, ale na druhé straně se mají těšit z jejich zásadovosti a pevného postoje, byť je v rozporu s přáním rodičů.

2. Rodiče by neměli mluvit do místa a formy svatebního obřadu a samotní mladí by si také toto vměšování neměli nechat líbit. Protože jde o sňatek a první den manželství jejich, nikoli rodičů či prarodičů. A nadto, mají-li příbuzní tendenci mluvit mladým do jejich svatebního dne, mohou se nadát toho, že jim budou mluvit i do dalších rozhodování.

3. Svatební den má být prožitý samotnými novomanželii co nejradostněji a nemá být zakalen vědomím, že manželství zahajují falešným a vynuceným postojem, kdy navenek konají něco, co vnitřně necítí.

4. Požehnané manželství není tím, že snoubenci vykonali “dobrovolně nedobrovolný obřad”, ale tím, že mladá dvojice přijme Ježíše Krista jako nejpodstatnější součást svého osobního i rodinného života. Požehnání totiž není ve formě, ale v obsahu.

5. Stává se velice často, že mladí lidé bez vztahu k Bohu a bez odpovědnosti před Ním krátce po svatbě žádají rozvod. A rozvedou se. Uzavírají si možnost dalšího církevního sňatku. S tím by měli počítat právě příbuzní.

6. Dále není řídkým zjevem, že v civilním manželství žijící pár žádá po létech církevní konvalidaci. A to je pro příbuzné vždycky nadějí.

Možná bychom našli ještě více pro i proti. Pro smysl k odpovědnosti a svobodě, proti falešným iluzím a znásilňování člověka.

A tak na závěr mojí krátké úvahy mohu všem smutným babičkám a maminkám říci, aby nad formou svatebního obřadu svých dětí nebyly mrzuté. Aby se modlily za obsah manželství a připustily i tu možnost, že zásadový postoj jejich dětí a vnuček, byť v rozporu s jejich představou, bude malým pozitivem v jejich vzájemném vztahu.

Maxmilián J. Kašparů

## Čím se vyznačují sekty

Pro moderní sekty je charakteristická mentální manipulace:

- násilné přesvědčování
- kontrola myšlení
- psychické násilí

Následkem pak je destrukce osobnosti na úrovni:

- fyzické (předpisy o stravování, nedostatek spánku)
- psychické narušení osobnosti, chování a kritických postojů
- intelektuální (zúžení oblasti potřebných vědomostí mimo sektu)
- vztahové (omezení schopnosti komunikace)
- sociální (totální apatie ke všem řídicím systémům společnosti)

To následně přináší destrukci rodiny:

- napadání, výčitky, kritika, urážky
- odcizení, nebo úplné zničení vztahů mezi dětmi a rodiči
- rozluky, rozvody

... a také destrukci společnosti:

- někdy se zabraňuje adeptům v účasti na společenském a kulturním životě společnosti
- někdy je naopak požadováno, aby adepti infiltrovali do všech oblastí ekonomického i politického života.

Podstata všech sekt spočívá v šejdířství a podvodech:

- inteligenčních
- morálních - finančních

Přel. z francouzštiny F. Maliňák

## Milosrdná spravedlnost Boží

V našich lidských úvahách nám často nejde dohromady spravedlnost a milosrdenství. Při

těchto našich “spravedlivých” soudech nevidíme nikdy všestranně a objektivně jako Bůh, ale při posuzování sebe a druhých vidíme vždycky jenom něco a jenom z jednoho (našeho) pohledu. Většinou si “fandíme” a přisuzujeme si roli spravedlivých. Kdybychom však skutečně spravedliví byli, nikdy bychom o sobě jako o spravedlivých nesmýšleli.

Můžeme si udělat srovnání s poznáváním ve vědě. Vědecký pracovník, který toho zná skutečně hodně, stále odkrývá, jak mnoho je ještě třeba poznat.

Člověk se svou lidskou spravedlností otevřenou pro objektivní a milosrdnou spravedlnost Boží ví, jak propastný rozdíl je mezi touto jeho spravedlností a spravedlností Boží.

Skutečná spravedlnost - moudrá spravedlnost Boží je milosrdná. Vždyť co bychom si počali, kdyby milosrdná nebyla.

- Kdo z nás by mohl být spasen?

## **Svědectví mladých z Medjugorje**

**Na přelomu července a srpna se v Medjugorje konal druhý Festival mládeže. Mezi kněžími, kteří doprovázeli české poutníky, byl i Otec Jiří Cajzl. V minulém čísle Světla odpověděl na naše otázky o organizaci a průběhu tohoto setkání, dnes bychom se chtěli vrátit k duchovní atmosféře festivalu a jeho přínosu pro opravdové obrácení k Bohu.**

*Jaká je dnes situace v obci Medjugorje?*

Když člověk vidí tolik opuštěných vesnic, uvědomí si, že Medjugorje je skutečně až nepochopitelný ostrůvek, kde žijí lidé, kde se staví, kde je také hospodářská prosperita...

*Jací jsou mladí lidé, kteří se rozhodli jet právě do Medjugorje?*

Na rozdíl od jiných míst, kde bývá hodně zvědavců, jsem jich v Medjugorje potkal minimálně. Tam přicházejí lidé, kteří chtějí být skutečně duchovně obdarováni. Významné je, že podle mého odhadu asi tak ze dvou třetin šlo o konvertity anebo mladé lidi, kteří sice vyrůstali v tradičně náboženských rodinách, ale prožili své duchovní obrácení.

Ale co mladým věřícím nejvíce chybí, to je solidní zázemí a duchovní vedení. Nenalézají je ani v rodině, ani ve farnosti. A potom náboženské vzdělání. Překlenují je sice silou víry, ale aspoň základní znalosti jsou nutné. Jde přitom opravdu o podstatné znalosti: někteří třeba nevěděli, z čeho se mají zpovídat... Ale z jediného zážitku se žít nedá. Mnozí se svěřovali s obavami, co jim z duchovních darů, které dostali v Medjugorje, zbude, až se vrátí domů.

*Jak byste, Otče, shrnul své celkové dojmy z dnů strávených v Medjugorje?*

Do tří bodů. Medjugorje je jednoznačně místo, kde Bůh dává mimořádné milosti. Za první milost modlitby a poznání, co je modlitba srdcem. Za druhé milost prožívání eucharistie, a to i v adoraci, což je velmi důležité. Hovořil jsem s účastníky, kteří byli sami zaskočeni tím, co při adoraci prožili: cítili velkou, doslova hmatatelnou duchovní sílu. A za třetí milost obrácení. To je dar uvidět celý svůj život a s lehkostí vyznat i to, co někteří dřív nevyznávali. Touhu po tom, aby Bůh proměnil jejich život. Já jako kněz jsem si znovu uvědomil, jak důležitá je Boží milost, která se nedá žádnými lidskými slovy nahradit. Všechno je milost. Mladí lidé v Medjugorje, aniž bych je nějak zvlášť připravoval, byli najednou připraveni. Desítky kázání přes všechnu lidskou snahu nezapůsobí, pokud se lidí nedotkne Boží milost. Hodně jsem v Medjugorje zpovídal a musím říct, že za šestnáct let své kněžské služby jsem se nesetkal s takovými dary Boží milosti a s takovou otevřeností vůči milosti, jako v Medjugorje. Ochotou odevzdat Pánu všechna svoje zranění a hříchy.

Ptal se František Schildberger

## **Jóga není jen kondiční tělocvik**

Otec Jacques Verlinde maturoval v patnácti letech, ve 24 dosáhl doktorátu z přírodních věd a pokračoval ve vědecké práci jako nukleární chemik. V roce 1968 poznal učitele transcendentální meditace, indického guru Maharishi Mahesh Yogi a zcela okouzlen učením

hinduistických mistrů následoval svého guru do Španělska a do Indie, kde prožil tři roky ve fascinujícím splývání s neosobním vesmírem, někdy po měsíce v ustavičné meditaci bez jídla a bez spánku. Dosáhl Samadhi, zážitek sjednocení se svou vlastní bytostí, ale ani ten mu nepřinesl pocit štěstí, “neboť na konci toho všeho, za nesmírností všeobsahujícího je nesmírné prázdno, nikdo. Mizí zde dokonce i vlastní já.” Do této osamocenosti zazněl hlas. “Jak dlouho, mé dítě, mě necháš ještě čekat?” Poznal hlas Kristův. Opět to znamenalo bouřlivý obrat, návrat do Bruselu, denně mše svatá, ale současně i praktikování lákavých paranormálních schopností. Připadal si jako hrací míč v rukou okultních mocností. Ve znechucení a úzkosti se obrátil k Bohu: “Pane, předávám Ti všechny své paranormální schopnosti. Jestliže nejsou od Tebe, osvobod mě!”

Následovala dlouhá cesta k úplnému vyléčení. V roce 1983 byl vysvěcen na kněze. Těžištěm v meditativní samotě se mu stává adorace před svatostánkem. Učí v Lyonu, kde r. 1990 založil se studenty duchovní společenství Famille de Saint Joseph (Rodina svatého Josefa) s biskupským schválením.

P. Verlinde varuje na základě svých vlastních zkušeností, že jóga není pouhou relaxační technikou, ale že v ní setrvává duchovní pozadí hinduismu. Podle tohoto učení je náš viditelný svět pouhým zdáním a iluzí v jediné skutečnosti vesmírné neosobní energie, jakési božské duše světa, s níž se má člověk spojit svým meditativním úsilím, při kterém je jóga přednostní cestou.

V hinduistickém světě je toto dosažení absolutna, tato touha sjednotit se s božskou podstatou světa, oduševněna hlubokou čestností. Avšak pro nás, křesťany, kteří máme nepochopitelnou milost znát osobního, transcendentního Boha, který stvořil svět a člověka z lásky, a volá každého člověka, aby se nechal naplnit jeho láskou, pro nás je indický panteismus přes jeho vznešenost něco jako krok zpátky. A praktikování jógy je vlastně nebezpečnou duchovní léčkou.

Člověk není určen k tomu, aby se rozplynul v nějaké neosobní kosmické energii, i když se na ni hledí jako na božskou. Od Boha, kterého Ježíš nazývá svým a naším Otcem, je člověk povolán k tomu, aby se podílel na božském životě Nejsvětější Trojice, a to jakmile přijme Božího Ducha, který z člověka učiní jednoho syna v jediném Synu.

Dokonce i když je jóga praktikována bez jakéhokoliv úsilí, je sama sebou nanejvýš působivá. Může v nás probudit dřímající přirozené schopnosti, které při určité kázni nás spojí s tím, co hinduismus nazývá vesmírem... Ano, jóga může vyprovokovat naše prozatím ještě velmi tajemné psychosomatické schopnosti, které umožňují dosažení mimořádných stavů. “Já sám,” praví P. Verlinde, “jsem praktikoval techniky levitace a učil jim.” Zkušení indiští mudrci varují své žáky před rizikem vnitřního zmatku, ba dokonce šílenstvím. Upozorňuji také na to, že na tyto tak nebezpečné cesty se lze vydat jen v doprovodu jistého a zkušeného vůdce.

“Jógou aktivované síly jsou nepochybně přirozenou lidskou energií, avšak při dlouhodobé konfrontaci s těmito fenomény jsem došel k závěru,” praví P. Verlinde, “že zde spolupůsobí zlí (d’ábelští) duchové... Mohutné schopnosti, které jsem v sobě vyvinul vpravením se do východních rituálů a praktik, mě dlouho po návratu do Evropy “obtěžovaly”. Jsou to ony, které jsou tak vyhledávány a nabízeny v esoterickém okultismu, zvláště v dnes rozšířené formě New Age (Nový věk). Jistě znáte toto nebezpečí.

Chci doufat v to, že Pán, pohnut nepochybně pravým duchovním hledáním mnohých Hindů, je uchráněn před nebezpečím, ba dokonce přitáhne k sobě. Pro křesťana, který se stal chrámem Ducha svatého, se mi zdá putování po těchto cestách hrozným sebeklamem. Zdá se vám, když cvičíte dvě hodiny týdně jógu, že se vám nemůže nic stát? Zpočátku zaměříte celou pozornost na to, jak si osvojit správné držení těla. Pomalu budete dělat pokroky a ať si to připustíte nebo ne, budete v sobě aktivovat Kundalini. A dokonce i když neprožijete žádné “osvícení”, vaše tělesná i duševní angažovanost spojená s cvičením, nezůstane bez vlivu na vaši látkovou výměnu a psychickou rovnováhu. Proč se tedy vystavovat tomuto riziku jógy, když existují jiné metody relaxace, které přinášejí rozvoj osobnosti a ne hledisko neslučitelné s židovsko-křesťanským

zjevením živého Boha?

Ať se provádí kterýkoliv druh jógy a ať je úmysl cvičení jakýkoliv, jóga není nikdy “neutrální”. Když jsem začal praktikovat transcendentální meditaci, byl jsem velice dojat tolerancí guru Maharishiho. Tvrdil opakovaně: “Každý z vás může ve svých meditacích sledovat své náboženství.” Avšak za nějaký čas nezůstal z naší skupiny ani jediný křesťanem. Posuzujme tedy strom podle jeho ovoce...”

Naší učitelkou ať je raději sv. Terezie z Avily, jedna z největších mistryní modlitby. Jestliže se modlí křesťan, zaujímá postavení přijímajícího. Absolutně vyprázdněn, zcela chudý očekává všechno od svého Boha. Pán vyjde vstříc jeho pokornému čekání. Křesťanská modlitba není použití nějaké techniky, která nás přenese do božského prostředí. Je to obrácení srdce k tomu, který je stále v nás tajemně přítomen. Naše vnitřní obrácení k Bohu ve víře, v důvěře a v čestné a pokorné lásce je modlitba. Přítom většinou vůbec necítíme, co Bůh v skrytém tajemnu v nás působí. Ano, křesťanská modlitba je často suchá - jak často jsem byl pokoušen zaujmout opět pozici lotosu, abych si sám daroval toužebný zážitek! Bylo by to velmi snadné... ale za jakou cenu! Kdykoliv jsem povolil tomuto pokušení, objevil se brzy stejný výsledek: ztratil jsem zálibu v Písmu, v Eucharistii, v modlitbě a opanovala mě mimořádná lhostejnost ve vztahu k bližnímu.

Musíme volit mezi východní moudrostí a bláznovstvím Kristova kříže. Když denně podstupuji svůj boj o mír v srdci, pak vím zcela jistě, kdo mi jej daruje.”

(Převzato: Centrum pro rodinný život 18/94)

**Otec Jiří**

## **Znamení lásky**

Šel jsem jednou navštívit starou paní. Žila sama. Již ani nevycházela ze své světničky a obklopena starým nábytkem prožívala svoje dny mezi vzpomínkami a modlitbou. A jak tomu bývá: Slovo dalo slovo. Věci minulé vystupovaly ze šera zašlých let a stávaly se přítomnými. Žena posléze sáhla do krabice a vyňala černé desky převázané červenou stuhou a nábožně začala stuhu rozvazovat. Rozevřela desky, vyňala kvítek jak v herbáři vylisovaný a pozvedla jej ke svým rtům. Pak si povzdechla a začala vypravovat:

“V tomto kvítečku, velebný pane, se pro mne skrývá vzácný poklad. Je v něm ukryta má nejdražší vzpomínka. To jsem byla ještě svobodné děvče a můj manžel si se mnou umluvil první schůzku. Bylo jaro, svěží a voňavé a všude kolem plno květů. Již se smrákalo a já jsem začala pomýšlet na návrat domů. Maminka mi netrpěla toulat se po večerech. A tu můj milý uviděl opodál kvést tento kvítek. Utrhl jej a pravil: “Vezmi jej na památku sobě i mně. Tento kvítek je svědkem naší první schůzky a našeho prvního políbení.” Já jsem si ho doma uschovala, aby ten, kdo přežije druhého, mohl potom v něm nalézat ve své samotě útěšnou vzpomínku. A já jsem té útěchy tolik potřebovala, když byl můj manžel vězněn pro svou věrnost církvi. V šedesátých letech se vrátil z kriminálu domů a za dva roky zemřel na následky věznění. Když je mi smutno, když se cítím osamělá, otvírám tyto desky a líbám uschlý květ. Cítím při tom, že naše láska žije. I ta prostá láska, která se rodí mezi dvěma lidmi upřímného srdce, je věčná. Podobně jako láska Boží nikdy nepřestává.”

Odmlčela se a oba jsme zůstali v tichém zamyšlení. Začínal jsem chápat, že každý tvor, každá rostlinka, ba i každá věc, co vyšla z ruky Boží, je jako tento květ zvěstující lásku. Bůh tvořil svým slovem a prohlašoval, že to, co tvoří, je dobré. Dobré k tomu, abychom poznali, jak nás miluje a že nás miloval dříve, než my jsme milovali jeho. Zkrátka: vtiskl do věci polibek své lásky a potom teprve nám je věnoval.

V Erbenově básni čteme, jak sirotci chodili na hrob hledat svou zemřelou maminku. Nad rovem vyrostl kvítek mateřídoušky. Opuštěné děti poznaly v prostém kvítku “doušku” své matky. Poselství o tom, že srdce matčino plné mateřské něhy je s nimi a nepřestalo milovat.

Lidé se stali sirotky následky svých hříchů. Naučí se i oni rozumět Božím poselstvím?

Může se stát, že žena zapomene na své dítě. Dnes se stane, že žena svoje dítě zabije. Ale

člověk nemůže řádným způsobem zničit Boží lásku. Bůh nám nikdy nepřestane posílat svoje vzkazy, svoje polibky, aby nás neustále ujišťoval, že jeho láska nikdy nepřestává. A srdce křesťana zjhlé poznáním Boží lásky je jako roztoužená snoubenka tiše šeptající: “Kéž bys mne políbil polibky svých rtů...” (Pís 1,3)

**MUDr. Jaroslav Debef:**

## **Sexuální výchova - či pohoršení?**

Prakticky všude tam, kde se u nás mluví a píše na veřejnosti o sexuální výchově, dávají si autoři veřejně velmi nelichotivé vysvědčení. Jednoduše proto, že to, co oni předkládají jako sexuální výchovu, není výchova, ale výuka či vyučování. A v tom je přece velice podstatný rozdíl. Dokonce takový, že kdybychom nepředpokládali nevědomost, museli bychom počítat se zlou vůlí.

Stojí za to znát aspoň část “Výchovné směrnice o sexuální výchově”, jak je v roce 1983 doporučuje Kongregace pro katolickou výchovu. Pokud by někdo nestál o názory několika “starých, od života odtržených monsiňorů z Vatikánu”, dovoluji si zaručit se mu za vysokou vědeckou, morální i lidskou hodnotu těchto směrnic. Po dobu několika let (obyčejně více než 6) zpracovávají jednotlivá témata skupiny nejvýznamnějších vědců z celého světa, věřících i nevěřících, kteří si pokládají za čest spolupracovat s Vatikánem.

Na rozdíl od WHO (Světová zdravotnická organizace - pozn. redakce) a jiných výzkumných skupin je zde etický postoj integrujícím prvkem. Oni zmínění a vysoce vzdělaní monsiňoři posuzují tyto problémy z hlediska teologického.

“Harmonický rozvoj lidské osobnosti odhaluje postupně v člověku obraz Syna Božího. Opravdová výchova si klade za úkol formování lidské osoby z hlediska jejího posledního cíle... Druhý vatikánský koncil zdůraznil potřebu nabídnout dětem a dospívající mládeži spolehlivou a moudrou sexuální výchovu.

Sexualita je základní složkou každé osoby, je jedním ze způsobů její existence, jejích projevů, její komunikace s ostatními lidmi. Je výrazem a způsobem prožívání lidské lásky. Proto je také integrální složkou jak ve vývoji lidské osobnosti, tak i v procesu její výchovy. Lidská osoba skutečně přijímá od sexu charakteristické rysy, které, jak na úrovni biologické, tak i duchovní z ní činí muže a ženu, a tak hluboce podmiňují její vývoj až k plnému dozrání a zařazení do společnosti...

Plodivá síla, odtržená od kontextu vzájemného obdarování se... ztrácí svůj vlastní význam, probouzí egoismus jedince a vede k morální nevázanosti. ... Sexualita, připravovaná biologickým a psychologickým vývojem, harmonicky roste a realizuje se plně jen spolu s dosažením zralosti citové, kterážto se projevuje v nezištné lásce a v úplném darování sebe sama...

V současné atmosféře mravního zmatku se skrývá nebezpečí jak ve škodlivém konformismu (přizpůsobování se konformnímu světu). Tak v předsudcích, které se snaží pokřivit přirozenou a intimní povahu lidské bytosti...”

Proto se dnes opravdová sexuální výchova “především snaží, aby zabránila škodám, pocházejícím z nevědomosti a z mravního úpadku, rozšířeného v dotyčném prostředí...”

“Vzhledem k úzkému spojení mezi sexuální oblastí a mravními hodnotami lidské osoby má výchova dětí vést k tomu, aby poznávaly mravní normy a viděly v nich nutnou a cennou záruku osobního růstu v tom, co tvoří náplň lidské sexuality. Proto také církve rozhodně zavrhuje ony často rozšířené formy poučování o pohlavních věcech (životě), které jsou odtrženy od mravních zásad a které nejsou ničím jiným než přípravou a naváděním k požitkářské praxi. Takto dochází již v útlém věku nevinnosti k zatemnění duševního obzoru a otvírá se cesta nepravostem” (Familiaris consortio 37).

“Každá výchova se inspiruje nějakým sympatickým názorem na člověka... Křesťanská výchova tkví ve víře, která všechno osvěcuje novým světlem, odhaluje a snímá závoj z Božích

záměrů týkajících se poslání člověka v jeho integrální celistvosti.”

Tolik by asi mohlo stačit chápajícím lidem dobré vůle k pochopení rozdílu mezi opravdovou sexuální výchovou a “naváděním k požitkářské praxi”.

\* Okleštit sexuální výchovu ve škole na pouhé vyučování

- tělesné zručnosti k dosažení rozkoše,
- rozumových znalostí tělesných pochodů při koitu,
- hygienických návyků k omezení infekce,
- konzumnímu vztahu k pohlavnímu styku,
- citového chladu při výběru partnera,
- násilnému zabránění těhotenství,
- nezodpovědnosti k životu vlastnímu, partnera i společnosti,
- bezohledné honby za sexuální slasti,
- suverenitě vlastní pudové osobnosti, která degraduje citovou oblast a znásilňuje vůli
- a začínat s těmito principy již v mateřských školách

je zločinem, který by měl být trestně stíhán. Tím spíše, je-li režisérem tohoto počínání pedagog nebo lékař, kteří mají v náplni práce být nositeli a učiteli úcty k životu. Podstatně mírnější měřítko vyžadují zbloudilí a svedení herci mezi vychovateli i jejich žáky. Nejvíce však postrádají lásku jejich diváci = žáci.

Škody z tohoto okleštění jsou v mnoha dimenzích. Nebudu zde však rozebírat škody duchovní. I v oblasti pozemského života je jich více než mnoho. Například:

Nikdy nebylo tolik

- pornografie
  - dětské prostituce
  - sexuálních perversit
  - dětských těhotenství
  - pohlavního zneužívání dětí v rodinách i mimo ně
  - dětských sebevražd
  - znásilnění
  - násilných kriminálních činů mladistvých
  - vražd vlastních rodičů nezletilými dětmi
- jako od zavedení této “výchovy”.

\* Otřesný je případ 35leté matky, na jejíž nové těhotenství reagovala její nezletilá dcera tím způsobem, že ji povalila na zem a kopanci jí přivodila potrat.

\* Učí nezralé děti nezřízené touze po slasti, což vede u nich k

- zúžení zájmů jen na slast jako životní cíl  
- poklesu schopnosti tuto slast prožívat a proto vyžadovat stále větší dráždidla, včetně drog a podobně

- záměně cíle (žena, muž) za prostředek (sex)
- transformaci vztahu mezi mužem a ženou na úroveň výhradně animální
- povrchnímu střídání sexuálních partnerů bez jakéhokoliv citového vztahu
- zakrnění vůle, která je nutná pro vytvoření kvalitního životního postoje
- odmítání “biče” jako pomocníka “cukru” při výchově a tím i kvalitativní redukci života
- vyhasnutí citů se všemi průvodními životními jevy
- ztrátě radosti (Freud neutilizoval slovo ani pojem radost, vždy jen slast)
- neschopnosti lásky k druhému. Láska je vystřídána v nejlepším případě tolerancí,

snášlivostí, které vytváří pouhé pozlátko vzájemného vztahu. V horším případě dochází pak k ryzímu egoismu.

- pocitu jakéhosi nadčlověka, který má právo na slast, o kterou se mu musí postarat druhí, nebo naopak dojde k  
- depresi nezřídka ústící do pokusu o sebevraždu.

Protože těmto svodům podléhají především špatně vychované, těžce stresované a frustrované děti, které postrádají doma rodičovskou lásku a podle Campbella trpí nepoznanou depresí, nevyvíjí se ani jejich psychický růst správným směrem. Po založení vlastní rodiny nerozumí svým dětem, protože nic lepšího nepoznali a svým dětem neumějí vytvořit teplo, jistotu a bezpečí domova. Vytvářejí tak bludný kruh, ze kterého lidskými silami není úniku.

Zjevná deprese se u děvčat často projevuje pohlavní promiskuitou, střídáním partnerů. Děvčata doufají, že v úzkém tělesném vztahu při pohlavním styku najdou úlevu. Ale po aktu se dostávají do ještě hlubší deprese, v níž navíc pohrdají sama sebou. Nemůžeme se potom divit, že jsou u nich pokusy o sebevraždu častější než u chlapců, u kterých však tyto pokusy častěji končí smrtí. Tento druhý bludný kruh uzavírají drogy. Ty deprese neléčí, pouze na stále kratší a kratší čas zbavují nemocné dítě potíží.

Úzký jednostranný pohled na jakoukoli záležitost vede vždy k určité deformaci chápání života. Život je však tak mnohotvárný, dynamický a smysluplný, že není v silách lidského rozumu jej zcela pochopit. Jako průměr mě v této souvislosti napadá staré lékařské přísloví:

“Praktický lékař toho ví málo o hodně věcech.

Specialista toho ví hodně o málo věcech.

Super-specialista ví všechno o ničem.”

Začne-li se takový specialista považovat za jediný a absolutní vrchol, tzn. dá-li si gynekolog či sexuolog klapky na oči a přestane vidět člověka v Řádu, popře-li žebříček hodnot a jiné hodnoty vůbec, musí jeho vysoký, ale neopřený žebřík bez šprušlí spadnout a při pádu ulámat mnoho kvetoucích větví, které slibovaly bohatou úrodu. Kristus o takových lidech řekl: “Běda vám, slepí vůdcové slepých!”

## Z pedagogických problémů

Svět člověka je zde vymezen délkou pozemského života a vazbou na tělesnou konstituci opatřenou smyslovou aparaturou včetně rozumového a volního vybavení. Všechny tyto hranice překračuje tajemné poznání, které zachycujeme jako intuici, inspiraci nebo vnuknutí - často ve chvílích ztišení, meditace apod. Je to sféra supraracionálně transcendentní či iracionální. Obvykle se to ani nedá adekvátně slovy vyjádřit, neboť to překračuje naše lidské zkušenosti, a tedy i možnosti plného sdílení a předávání. (Asi jako věci registrované ve spánku, vytržení či tranzu.) Plné bytí ani poznání nemá žádný člověk.

Opravdová výchova je spíš věcí srdce a vůle než rozumu, proto ji také nutno začít navázáním přátelských vztahů a nikoliv rozumovými argumenty či příkazy a zákazy. I Don Bosco se přesvědčil, že výchova ke záležitostem srdce, a proto se nedá začít s výchovou dříve, dokud nebylo získáno srdce, “tato pevnost, do níž nemá přístup tvrdost a přísnost”, jak čteme v časopisu “Salesiánská rodina” (5/92).

V Platonově Ústavě stojí: “Jaký směr dá komu vychování, takový je i jeho následující život.” Dr. Radim Palouš, rektor KU, shrnuje ve své studii “Čas výchovy” současnou krizovou situaci antropocentrické sebestřednosti takto: “Po explozi moderního vědeckotechnického panování, které svými efekty omámilo téměř veškeré lidstvo, se v různých typech krizí dostavuje rozčarování právě v tom nejpodstatnějším: člověk není suverénem!” A k jednostrannosti racionalistické moderny konstatuje: “To pohlaví, které je podle evropské kultury podstatně méně vynikající, méně úspěšné, je vlastně nositelem kvintesence lidského bytí a spolubytí (str. 296). Lidská racionalita má své hranice. Není schopna vnímat transcendentní hodnoty, k nimž patří i láska. Bez ní by se život lidí změnil v život Čapkových robotů nebo by prostě zanikl.

Ke konci své knihy píše Palouš: “Doba všesvětové vědeckotechnické civilizace, doba racionality je dobou nejmasovějších krutostí, nejobludnějšího cynického lhaní, katastrofických světových válek, bezohledné exploatace darů Země, devastace přírody až po sám okraj ekologického zhroucení, brutálního terorismu, genocidního vyvražďování milionů lidí vězňů a mučených v koncentračních táborech... dobou masových komunikačních manipulací; je dobou,

kdy lidstvo poprvé v historii disponuje prostředky k hromadné sebevraždě všech a k ohrožení všeho živého. A nechybí ani skeptický soud, že rozpoutané běsy nedokáže už nikdo zastavit.” Doznává však, že “výchova umožňuje a podporuje pohyb, který může vést ven z katastrofy a krize” (str. 265-6).

- jh -

## “Kdy jste byl naposled u zpovědi?”

### Hříchy všedního dne musí být před Bohem léčeny jako onemocnění

*Naši krajané nám poslali překlad letošního postního pastýřského listu Friedricha, kardinála Wettera, arcibiskupa z Mnichova a Freisingu. Píše, že byl přijat kupodivu s velkou vděčností. Vděčně jej tedy reprodukuje i všem svým čtenářům.*

Milí bratři a sestry!

Kdy jste byli naposled u zpovědi?

Kladu tuto otázku, protože se o ní dnes mluví stále řidčeji. A přece je velmi důležitá. Vždyť v nás není jenom dobro, nýbrž také zlo. Jak se s ním vyrovnáme, na tom záleží, jestli se náš život vydaří a jestli najdeme mír srdce.

Vinu, kterou jsme na sebe naložili, nemůžeme jednoduše odhodit. Někteří se o to pokoušejí tím, že svalují vinu na jiné. Jiní se tím trápí a upadají do duševní nemoci. Takovým způsobem se se svojí vinou nevypořádáme. Někdo jiný ji musí z nás sejmout. Toto se děje odpuštěním, rozhřešením. Tak je tomu, když se proviníme na některém člověku, když se proviníme před Bohem.

Existují různé formy odpuštění hříchů jako půst, modlitba nebo skutky lásky. Přesto zaujímá svátost smíření zvláštní místo jako zvláštní dar Kristův. Okolo této svátosti je v posledních letech ticho. Je potlačována nebo se na ni jenom zapomíná? Drasticky ubývající počet zpovědí ukazuje na to, že se mnozí této svátosti vyhýbají, nebo si s ní nic nechtějí začínat. To může mít různé důvody. Někteří uvádějí špatné zkušenosti s některým zpovědníkem. Jiní říkají: Proč bych se měl knězi svěřovat se svými osobními poklesky? - Což stojí často velké přemáhání. Jiní jsou zklamáni, protože si mysleli, že zpověď odstraní současně jejich životní problémy. Zase jiní říkají: Copak se mám zpovídat, a když už jsem zhřešil, co je církvi do toho. To si mohu s Bohem vyřídit sám. Přesto jsme stále zváni, ba dokonce vyzýváni, abychom šli ke zpovědi, alespoň v předvelikonoční době.

*Nezřídkla můžeme slyšet: Proč se mám jít zpovídat? Nemám přece žádný těžký hřích.*

Je pravda, že jsme povinni se zpovídat, jenom když jsme se dopustili těžkého, smrtelného hříchu, to znamená, když jsme řekli Bohu radikální NE. Katechismus uvádí tři podmínky, které musí být současně splněny, aby se Bohu vyjádřilo takové radikální odmítnutí: závažná věc, plné vědomí a úmyslný souhlas (Katechismus katolické církve).

Existují ale také všední hříchy, které nesmíme brát na lehkou váhu, např. nedostatek úsilí k plnění Boží vůle, lhostejnost k bídě bližního, neupřímnost, nedostatek lásky, bezohlednost třeba v silničním provozu, neplnění povinností v povolání. Z tohoto hlediska se nemůže nikdo vymlouvat, že nemá žádný hřích. Když takto smýšlí, klame sám sebe. Apoštol píše: “Když říkáme, že jsme bez hříchu, sami sebe klameme a pravdy v nás není” (1 Jan 1,8).

Tyto všední hříchy se dají přirovnat ke chronické chorobě. I když tato přímo neohrožuje život, přece zmenšuje kvalitu života a může, když není léčena, stát se životu nebezpečnou. Kdo je jí postižen, hledá pomoc u lékaře. A nezůstává přitom u jednorázové návštěvy lékaře. Taková onemocnění se musí ošetřovat stále znova. Tímto srovnáním se nám také objasní, proč máme chodit ke zpovědi stále znova a zpovídat se znovu ze stejných hříchů. Jako chronické onemocnění musíme přednášet před Boha své všední hříchy. Porada k tomu nestačí, tak účinná být nemůže. Odpuštění je nutné. Vždyť každý hřích je svou podstatou pochybení vůči Bohu. A z toho nás chce vyléčit.

*Proč je k tomu nutná osobní zpověď?*

Hřích a vina jsou zcela osobní věci. “Adame, kde jsi byl?” volal Bůh na člověka po hříchu. Volal člověka k zodpovědnosti. Hřích je náš vlastní čin, který nemůžeme svalovat na jiné nebo na určité okolnosti. Adamovu výmluvu Bůh nepřijal: “Žena, kterou jsi mi dal, mi dala ze stromu a já jsem jedl” (Gen. 3,12). Nepřijal, že Adam jednoduše přesunul vinu na Evu. Každý musí svůj čin sám zodpovědět před Bohem. Vždyť Bůh nás každého bere vážně. Proto mu není lhostejné, jak se k Němu stavíme. Když si vážíme některého člověka a milujeme ho, také nám není lhostejné, jaký vztah má k nám. Bůh nás miluje. Proto chce, aby mezi námi a Ním nebyla žádná překážka, aby v cestě nestál žádný hřích.

K tomu nám daroval svátost pokání. On nás volá k sobě, aby odstranil hřích, který se postavil mezi Něho a nás. Protože Jeho volání ke zpovědi je voláním Jeho lásky, nemusíme se schovávat. Ve zpovědi předstupujeme před Něho takoví, jací jsme. Neseme, co nás tíží na duši a předkládáme Mu to. On ale přijímá tuto zátěž od nás, odpouští nám naše hříchy a dává mír srdce. Proto je zpověď velmi lidskou a také nutnou svátostí.

Bylo by pošetilé, kdyby nemocný, který potřebuje lékařskou pomoc, lékaře odmítal. Zrovna tak by bylo hloupostí a nevděčností nepřijmout pozvání Boží ke smíření s Ním.

*Co má dělat kněz v tomto velmi osobním setkání s Bohem?*

Kněz může zpovídajícímu se mnohým způsobem pomoci, například objasnit otázky svědomí. Může ukázat, jak zacházet s pocitem viny. Může dát dobrou radu k osobnímu utváření života v následování Krista. I když toto všechno může být pomocí, není to rozhodující. Tím rozhodujícím je rozhřešení od našich hříchů. Tím, že kněz mocí jemu propůjčenou nás rozhřešuje od hříchu, jedná Bůh sám. Aby to, co On na nás činí, udělal lidsky přijatelným, používá kněze, Bůh sám snímá z nás hřích.

To je rozhodující. Tuto skutečnost nezpochybňuje ani nedostatečnost kněze ani naše bezmocnost, s níž se se zajíkaním vyznáváme.

Ve svátosti pokání zasahuje Bůh do našeho života uzdravujícím a osvobozujícím způsobem. On odnímá hříchy od nás a háže je daleko za svá záda, jak se to říká v bibli, takže jsou pryč - navždy.

Nebo vzpomeňme na Ježíšovo podobenství o ztraceném synu, který se vrátil. Otec plný radosti mu pospíchá vstříc, padne mu okolo krku a líbá ho. (Lk 15,20) Ani stopy po výčitkách. V rozhřešení bere Bůh také nás do svých paží a tiskne nás na své srdce.

Mnozí se snad zeptají: Nestačí kající pobožnost? Tato má své vlastní postavení mezi formami křesťanského pokání. Někteří lidé také skrze ni našli cestu ke zpovědi. Ale nemůže nahradit zpověď s osobním vyznáním a svátostným rozhřešením.

Toto nejsou jenom pěkná slova, toto odpovídá skutečnosti, která je stále znovu prožívána. Někteří kněží, kteří poslouchají velmi mnoho zpovědí, shrnuli své zkušenosti takto: “Někdy máme dojem, že při zpovídání můžeme hmatatelně cítit lásku našeho Pána k hříšníkům. Existují dojemné příběhy obrácení.”

Milí bratři a sestry, na počátku velikonoční doby vás prosím slovy apoštola Pavla. “Usmířte se s Bohem!” (2 Kor 5,20) Toto smíření nám dává Bůh skrze službu Církve, zvláště ve zpovědi. Tato svátost je velikonočním darem Pána nám. Večer velikonočního dne vstoupil Ježíš do středu svých učedníků a řekl: “Pokoj vám!” Pak na ně dechl a řekl: “Přijměte Ducha svatého! Komu hříchy odpustíte, tomu budou odpuštěny” (Jan 20,21).

Tento mír, ve kterém by s námi chtěl zmrtvýchvstalý Pán slavit velikonoce, vám přeji všem ze srdce.

*Požehnej vás všemohoucí Bůh, Otec i Syn i Duch svatý.*

Mnichov, 2. února na svátek Hromnic 1994

Váš arcibiskup + Friedrich, kardinál Wetter

## **Jubileum roku 2000**

V polovině června tr. zasedala ve Vatikáně mimořádná konzistoř kardinálů svolaná Janem

Pavlem II. Hlavním tématem byla příprava velkého jubilea roku 2 000.

Hovořilo se o současném roku rodiny, o nadcházející demografické konferenci OSN v Káhiře, jejíž připravovaný závěrečný dokument je v rozporu s naukou Církve, o problémech obou Amerik, Asie, Austrálie i Oceánie, i evropských synodách a připravované africké synodě. Největší význam měly tři odvážné až vizionářské iniciativy Jana Pavla II.: setkání tří křesťanských seskupení - katolíků, protestantů a pravoslavných před koncem tisíciletí v Jeruzalémě a Betlémě, modlitební setkání tří monoteistických náboženství - křesťanství, judaismu a islámu na hoře Sinaj, a svým způsobem autokritika katolické církve, poznání a přiznání, že církev nebyla vždy věrná evangeliu.

Tuto ideu představil Jan Pavel II. v zahajovacím projevu, podobně jako v pracovním dokumentu "Pro memoria", zaslaném všem kardinálům a konferencím sekretářem Sv. stolce kardinálem Sordanem, jehož inspirátorem je nepochybně papež, pokud není jím přímo napsán.

### **Cesty k dohodám**

Jan Pavel II. zdůrazňuje, že příprava jubilea druhého tisíciletí netrvá od včerejška, jejím kulminačním bodem byl II. vatikánský sněm. Centrálním bodem je ekumenismus, úsilí o jednotu křesťanů a překonání rozdělení jako důsledku velkého schizmatu. Jan Pavel II. zdůrazňuje, "že je třeba hledat cesty k vzájemnému usmíření mezi katolickým Západem a pravoslavným Východem. V perspektivě roku 2000 je to nejnaléhavější úkol. Nemůžeme stanout před Kristem, Pánem dějin, rozdělení, jak jsme byli v průběhu druhého tisíciletí." To je vlastní projekt především modlitebních setkání v Betlémě a Jeruzalémě, kořenů křesťanství.

Jan Pavel II. je si vědom obtíží a nikdo si nepřipouští možnost, že by se sjednocení křesťanů mohlo uskutečnit před rokem 2000. Ve svém dokumentu Jan Pavel II. uvádí, "že blížící se konec druhého milénia nás nutí ke zpytování svědomí a k úsilí o ekumenické iniciativy, abychom v blízkosti velkého jubilea mohli být jestliže ne v celku sjednoceni, přinejmenším však méně rozdělení, než tomu bylo v průběhu druhého tisíciletí. To však vyžaduje veliké úsilí. Nejen úsilí aktivního dialogu, ale především ekumenické modlitby. Naše modlitební setkání se může stát velikou milostí, kterou sám Duch svatý přiblíží čas jednoty křesťanů."

Šíří se hlasy, že ekumenismus je dnes na ústupu. To však není pravda. Přes potíže doktrinálního dialogu mezi katolickou církví a křesťanskými církvemi tento dialog stále trvá. Důležitou otázkou sblížení je společná angažovanost při překonávání všech obtíží současného světa a společná obrana proti ohrožení.

Váženým problémem mezi katolickou a anglikánskou církví je kněžské svěcení žen.

Pokud jde o pravoslaví, pak je známá zdrženlivost ruské pravoslavné církve, která považuje svou zemi a dokonce celé bývalé sovětské impérium za výlučnou doménu pravoslaví a nerada přijímá přítomnost a ožívání katolické církve na tomto území a nebere v úvahu fakt, že tam žily a žijí miliony katolíků. Je známo, že nepřátelské stanovisko vůči katolíkům zaujímá srbská pravoslavná církev, poplatná velkosrbskému šovinismu a obviňující katolíky z nepřátelství.

Zato pozitivním faktem jsou přátelství a vztahy plné vzájemné úcty mezi katolickou církví a ekumenickým pravoslavným patriarchátem v Cařihradě. Jan Pavel II. připomíná, že Křížová cesta, kterou se na Velký pátek modlil v římském Koloseu, se opírala o texty a meditace, napsané patriarchou Cařihradu. Je třeba zdůraznit, že ekumenický patriarcha Byzance má v celém pravoslaví čestný primát, přestože nemá početnou základnu věřících.

Zatím není známo, jak iniciativu Jana Pavla II. přijmou nekatolické křesťanské církve a zda vůbec se uskuteční navrhované setkání ve Svaté zemi. Kdyby k tomu nedošlo, sama iniciativa je vážným vkladem do procesu sblížení a úsilí o jednotu a posiluje všechny síly v těchto církvích, které touží po jednotě s vědomím, že rozdělení křesťanů je pohoršením pro svět, zmenšuje jeho věrohodnost a je ve zřejmém protikladu vůle Krista, "aby všichni jedno byli".

### **Děti Abraháma**

Ještě větší smělostí se vyznačuje návrh na setkání tří monoteistických náboženství křesťanů, židů a mohamedánů, dětí Abraháma, na hoře Sinaj. Papež o tom říká: "Setkání na hoře Sinaj, kde

Bůh uzavřel smlouvu se svým lidem, když mu dal Desatero, a tak dal základ lidské morálce. Všichni víme, jak otřásající bylo tajemství toho, co nového se nabízelo. Všichni si též uvědomujeme, jak velice dnes lidstvo potřebuje hlubokou a radikální obnovu morálního pořádku, jehož kořeny jsou v "Desateru".

Ani tento smělý projekt není lehké uskutečnit. Jistou potíží - spíše teoretickou - je skutečnost, že společenství jak Židů, tak mohamedánů nejsou institucionalizované, nemají společné vedení, což znamená, že je těžko určit, kdo může jejich jménem vystupovat. Není to však nepřekonatelná překážka. Dosvědčuje to památné, Janem Pavlem II. iniciované setkání v Asissi v r. 1986, jako i další (jedno ve Varšavě), kterých se zúčastnili významní představitelé judaismu a islámu. Zřejmě i zde, obdobně jako při setkání křesťanů by nešlo o doktrinární dialog, spíše pak o společnou modlitbu tří náboženství, spojených vírou v téhož Boha. Perspektivy účasti představitelů judaismu nejsou zlé. Rozhodné odsouzení všech forem antisemitismu katolickou církví na II. vatikánském koncilu, v poslední době pak navázání diplomatických vztahů mezi Vatikánem a Izraelem, jakož i upřímně se rozvíjející dialog mezi apoštolským stolcem a představiteli judaismu, vytváří dobré klima.

### **Uznat svoje viny**

A konečně třetí, nejdůležitější a nejnepatnější iniciativou papeže byla jeho výzva ke kritickému pohledu na minulost Církve u příležitosti jubilea 2. tisíciletí. Co papež řekl: "U příležitosti tohoto velkého jubilea je pro církev potřebná "metanoia" (obrácení), to je uznání historických chyb a zanedbání jejich synů ve srovnání s úkoly a požadavky evangelia. Jenom odvážné vyznání vin a zanedbání, za něž jsou křesťané v jakékoliv míře zodpovědní, a šlechetné zadostiučinění mohou s pomocí Boží dát skutečný podnět pro novou evangelizaci a ulehčit snahu o jednotu."

Ještě výrazněji to řekl papež kardinálům v dokumentu "Pro memoria". "Je třeba, aby církev ve světle II. vatikánského sněmu pohleděla z vlastní iniciativy na temné stránky svých dějin a hodnotila je ve světle evangelia. Blížící se konec druhého tisíciletí k tomu dává vhodnou příležitost. To může být milost nastávajícího jubilea. V žádném případě to nepoškodí morální prestiž církve, která se tak vlastně posílí díky odvaze k přiznání chyb způsobených jejími lidmi a v jistém smyslu i v jejím jménu. Církev je nepochybně svatá, jak to vyznáváme v Credo, je však také hříšná, ne jako tělo Kristovo, ale jako společenství sestávající z hříšných lidí."

Podle dalších částí textu "Pro memoria" již II. vatikánský koncil se vyjadřoval na téma oprávněné autonomie pozemských skutečností, projevil lítost nad některými vyjádřeními, které mnoho lidí přivedly ke střetu víry a vědy. Církev měla na mysli proslulou kauzu Galileo. Hluboký pohled na dějiny 2. tisíciletí může zjistit jiné, podobné chyby a dokonce viny, pokud jde o zachování autonomie vědy."

A dále: "Není možné zamlčovat různé formy násilí, prováděného ve jménu víry. Náboženské války, tribunály inkvizice a jiné formy potírání práv lidské osoby, čehož důsledkem byly totalitní ideologie 20. století, ještě dnes užívané islámskými fundamentalisty." Bylo by možné ještě poukázat na mnoho jiných "temných" jevů historie církve. Násilí ve jménu církve za křížových výprav, obracení ke křesťanství násilím, období, kdy hlavou církve byli nehodní papežové jako Benedikt IX., nebo Alexandr VI. Borgia a konečně pak spojení mezi trůnem a oltářem, jež nesvědčilo o věrnosti evangeliu. Jistěže od skončení vatikánského koncilu až do doby pontifikátu Jana Pavla II. církev často vyznávala chyby a viny, provedla již formální rehabilitaci Galilea, vyznala svou spoluodpovědnost za diskriminaci a nejednou i pronásledování Židů. Jan Pavel II. často mluvil o hříšných zanedbáních, jako nedostatek reakce na obchod s otroky, vývoz černochoů na americký kontinent, či na násilí prováděném s vědomím církve nebo jejím mlčenlivým souhlasem na amerických Indiánech v Jižní Americe za časů konkvisty. Je však také jasné, že svatost Kristem založené Církve velice převýšila hříšnost lidí, jejich viny a chyby. V průběhu dějin lidstvo a jeho civilizace musí být církvi vděční za hodnoty, jako je důstojnost a cena lidského života. Zvláště nyní je církev na čele sil bránících práva člověka. Jan Pavel II. říká: "V této souvislosti nelze zapomínat, že v každém století a na každém místě, kde byl hlásán

Kristus, žili lidé, muži i ženy velké svatosti, jako i zářící díla milosrdenství a smíření.”

### **Proč se obracíme do minulosti?**

V italském tisku se objevily hlasy, že kardinálové kladně přijali propozici “autokritiky” církve. Je těžko dokázat, že tomu tak bylo, neboť žádný novinář nebyl přítomen na sezení konzistoře a kardinálové nejsou zvyklí komentovat tyto události. Konečně takto se vyjádřil i tiskový mluvčí Sv. stolce arcibiskup Navarro-Vals i nedávno jmenovaný sekretář kardinálského kolegia arcibiskup Jorge Mejia. Prohlásili, že kardinálové zdůrazňovali potřebu analýzy současné situace církve i světa, protože je lehčí projevit lítost nad minulými vinami než představit současné tmavé aspekty, zvláště hříchy zanedbání křesťanů.

Analýza minulosti vyžaduje čas a je těžké ocenit historii očima dneška. Byla však kardinály zdůrazněna potřeba hluboké analýzy zla současného světa, hovořilo se o “stínové moci”, která dnes ovládla církev, což je způsobeno krizí všech hodnot a autorit. Jestliže někteří kardinálové přijali bez nadšení návrh Jana Pavla II. na kritický pohled na minulost církve, není třeba se tomu divit. Pouze to svědčí o tom, jak nový a smělý je tento návrh. Nikdo totiž dosud v církvi nevyslovil požadavek pohlédnout na dějiny církve v období dvou tisíc let a provést kritickou analýzu těchto dějin ve světle požadavků evangelia. Dosud lidé církve neradi přiznávali jakoukoliv vinu nebo pochybení církve, vycházejíce z přesvědčení, že je ona svatá “perfecta societas”, dokonalé společenství.

Je bez pochyb, že iniciativa Jana Pavla II. je nejen oprávněná, ale i velmi důležitá a aktuální vzhledem k úsilí o jednotu křesťanů, neboť je jasné, že ať se jedná o velké schizma nebo reformaci, odpovědnost je na obou stranách, nejen na církvích odloučených od Říma. Je nesmírně důležité, jak to Sv. otec zdůraznil ve svém “Pro memoria”, že církev zpytování svědomí provádí ze svého rozhodnutí, a ne jako odpověď na předložené výčitky. Tvzení, že kritické zhodnocení minulosti církve vyžaduje mnoho času k historickému studiu, je okrajové, neboť především se jedná o obrácení srdcí a změnu smýšlení. A to, aby lidé církve, což není jen hierarchie a duchovenstvo, ale též světští katolíci a celé společenství věřících, si uvědomili, že Církev je Boží i lidská, svatá i hříšná, a že ne tedy církev, ale hříšní a nedokonalí lidé často ve jménu církve se dopouštěli bludů a chyb, i když ne vždy ze zlé vůle, že ne vždy byla správná slova a činy těchto lidí, že bývala v dějinách církve i nesprávná rozhodnutí. Vědomí těchto chyb a omylů i ochota je přiznat v žádném případě, jak zdůrazňuje papež, neumenšuje prestiž a autoritu církve, naopak zvětšuje její věrohodnost a chrání církev před zbytečným triumfalismem, neoprávněným samouspokojením. Navíc pak slouží rozvoji církve i její nápravě *aggiornamento*, které zdůrazňoval Jan XXIII. Církev, poněvadž není jen Božská, ale i lidská, se rozvíjí a očišťuje z lidského pochybení, prohlubuje svoje svědomí a stává se stále věrnější evangeliu, ne ovšem svými silami, ale pomocí Boží.

“*Ecclesia semper reformanda*,” církev, jež potřebuje stálou obnovu, tak je možno zdůraznit staré pobídnutí, jež jistě bylo vysloveno některým z otců církve.

Jan Pavel a jeho pontifikát se, jak je známo, potýká na Západě se stále rostoucí kritikou a kontestací. Odpor vzbuzuje jeho názor v záležitosti sexuální etiky, celibátu či svěcení žen, jeho velký projekt nové evangelizace je obviňován ze snahy o proselytismus či restauraci minulých dob. Nedoceňuje se, spíše zamlžuje jeho neúnavné angažování se v záležitosti společenské a sociální spravedlnosti ve prospěch ubohých a chudých, jeho úsilí o mír a usmíření. Je třeba se obávat, že odpůrci Jana Pavla II. a jeho pontifikátu nerozumí a nechápou, že tento pontifikát je naplněn velkým pocitem odpovědnosti za církev a svět. Nikdo dnes tuto zodpovědnost nepocítuje v tom stupni, jako Jan Pavel II. Církev byla Kristem založena ne pro Boha, jeho vyznavače, ale pro lidi. Je povolána k plnění rozhodujícího úkolu v historii lidstva až do jejího konce.

Kritika minulosti má sloužit budoucnosti třetího tisíciletí. Tyto tři iniciativy Jana Pavla II. ve spojení s blížícím se koncem 2. tisíciletí svědčí nejen o vědomí této odpovědnosti, ale i o

velikosti jeho pontifikátu.

Podle článku Jerzyho Turowicze v č. 32 Tygodniku Powszechnego, s nímž Jan Pavel II. jako krakovský kardinál úzce spolupracoval. Zkráceně přeložil a upravil Mečislav Razik

## Dopis rodinám papeže Jana Pavla II.

*(vložený dvojlist pro složení a zařazení do knihy na pokračování – strana 37 až 40)*

vykoupení všem rodinám. Odtud Ježíš hlásá “evangelium rodiny”. Z této pokladnice pravdy čerpají všechny generace Kristových učedníků, počínaje apoštoly, jejichž učení jsme v tomto dopise hojně užívali.

V naší době byl tento poklad bedlivě prozkoumán dokumenty 2. vatikánského koncilu<sup>55</sup>, v encyklice *Humanae vitae* Pavla VI., v příspěvcích na biskupské synodě věnované rodině (1980) a v apoštolské exhortaci *Familiaris consortio*. O těchto prohlášeních učitelského úřadu církve jsem se zmínil již na začátku. Vracím se k nim proto, abych zdůraznil šíři a bohatství pokladu křesťanské pravdy o rodině. Pouze psaná svědectví však nestačí. Mnohem důležitější jsou svědectví živá. Pavel VI. poznamenal, že “současný člověk naslouchá raději svědkům než učitelům, a naslouchá-li učitelům, pak je to proto, že jsou svědky.”<sup>57</sup> Poklad rodiny je v církvi svěřen především svědkům: těm otcům a matkám, synům a dcerám, kteří našli prostřednictvím rodiny cestu svého lidského a křesťanského povolání, našli rozměr “vnitřního člověka” (Ef 3,16), o němž mluví apoštol, a tak dosáhli svatosti. Svatá rodina je počátkem mnoha dalších svatých rodin. Koncil připomněl, že svatost je univerzální povolání pokřtěných.<sup>58</sup> V naší době, stejně jako v minulosti, nescházejí svědkové “evangelia rodiny”, i když nejsou známí nebo nebyli církvi prohlášeni za svaté. Rok rodiny poskytuje vhodnou příležitost k růstu vědomí o jejich existenci a o jejich velkém počtu.

Rodinou protékají lidské dějiny, dějiny spásy lidstva. Na těchto stránkách jsem se pokusil ukázat, že se rodina nachází ve středu velké bitvy mezi dobrem a zlem, mezi životem a smrtí, mezi láskou a tím, co lásce odporuje. Rodině je svěřen úkol bojovat především za uvolnění sil dobra, jejichž zdroj se nachází v Kristu, Vykupiteli člověka. Je třeba, aby si každá rodina tyto síly osvojila, aby rodina byla, jak bylo řečeno u příležitosti tisíciletí křesťanství v Polsku, “Boží pevností”.<sup>59</sup> Z tohoto důvodu je tento dopis inspirován apoštolskými povzbuzeními, která nacházíme ve spisech svatého Pavla (srv. 1 Kor 7,1-40; Ef 5,2-6,9; Kol 3,18-25) a v listech svatého Petra a svatého Jana (srv. 1 Petr 3,1-7; 1 Jan 2,12-17). Jak se tehdejší a dnešní situace křesťanů a rodin sobě podobají přes rozmanité dějinné a kulturní souvislosti!

Píšu vám tedy pozvání: pozvání, které náleží zvláště vám, drazí manželé a manželky, otcové a matky, synové a dcery. Platí pro všechny partikulární církve, aby setrvaly v jednotě učení apoštolské pravdy; pro bratry biskupy, kněze, řeholní rodiny a zasvěcené osoby, pro laická hnutí a sdružení; pro bratry a sestry, s nimiž nás pojí společná víra v Ježíše Krista, přestože dosud nezakoušíme plné společenství podle Spasitelovy vůle,<sup>60</sup> platí pro všechny, kdo mají účast na Abrahámově víře a jako my náleží k velkému společenství věřících v jediného Boha;<sup>61</sup> pro ty, kdo jsou dědici jiných duchovních a náboženských tradic: pro každého muže a každou ženu dobré vůle.

Kristus, který je stejný “včera i dnes i navěky” (Žid 13,8), ať je s námi, když klekáme na kolena před Otcem, od něhož mají původ všechny rody a všechny lidské rodiny (srv. Ef 3,14-15) a slovy modlitby k Otci, kterou nás naučil On sám, ať ještě jednou podá oběť svědectví lásky, jíž nás “miloval až do krajnosti” (Jan 13,1)!

Mocí jeho pravd mluvím k člověku naší doby, aby pochopil, jak velkým dobrem je manželství, rodina a život; jak veliké nebezpečí představuje nerespektování těchto skutečností a nedostatek úcty k nejvyšším hodnotám, které jsou základem rodiny a důstojnosti lidské bytosti.

Tato slova ať nám s mocí a moudrostí kříže (srv. 1 Kor 1,17-24) opakuje sám Pán Ježíš, aby lidstvo neupadlo v pokušení nastražené “otcem lži” (Jan 8,44), které lidstvo stále tlačí na široké a prostorné cesty, jež se zdají snadné a příjemné, ale ve skutečnosti jsou poseté úklady a

nebezpečími. Kéž je nám dáno stále následovat Toho, který je “cesta, pravda a život” (Jan 14,6).

Drazí bratři a sestry, toto ať je úsilím křesťanských rodin a horlivou misijní snahou církve po celý letošní rok, který oplývá mimořádnými Božími milostmi. Kéž Svatá rodina, obraz a vzor každé lidské rodiny, pomůže každému, aby chodil v duchu nazaretské rodiny; kéž pomůže každé rodině prohlubovat své občanské a církevní poslání nasloucháním Božímu slovu, modlitbou a bratrským sdílením života. Maria, Matka krásné lásky, a Josef, ochránce Vykupitele, ať nás všechny provázejí svou ustavičnou ochranou!

S těmito city žehnám každé rodině ve jménu Nejsvětější Trojice Otce, Syna a i Ducha svatého.

Dáno v Římě, u svatého Petra, 2. února, o svátku Uvedení Páně do chrámu, roku 1994, v šestnáctém roce pontifikátu.

Joannes Paulus II.

### Poznámky

- 1 Srv. enc. Redemptor hominis (4. března 1979), 14: AAS 71 (1979), 284-285
- 2 Srv. 2. ekumenický vatikánský koncil. Pastorální konstituce o církvi v dnešním světě Gaudium et spes, 1.
- 3 Tamtéž, 22.
- 4 Tamtéž.
- 5 Tamtéž.
- 6 Srv. Věroučná konstituce o církvi Lumen Gentium, I
- 7 Pastorační konstituce o církvi v dnešním světě Gaudium et spes, II. část, 1. kap.
- 8 Rituale Romanum, Ordo celebrandi matrimonium, č. 74, editio typica altera. 1991, str. 26.
- 9 Srv. apoštolská exhortace Familiaris consortio (22. listopadu 1981). 79-84: AAS 74 (1982, 180-186).
- 10 Srv. Rituale Romanum, Ordo celebrandi matrimonium, č. 74, cit. vydání, str. 26.
- 11 Pastorální konstituce o církvi v dnešním světě Gaudium et spes, 48.
- 12 Apoštolská exhortace Familiaris consortio (22. listopadu 1981), 69, AAS 74 (1982), 165.
- 13 Pastorální konstituce o církvi v dnešním světě Gaudium et spes, 24.
- 14 Rituale Romanum, Ordo celebrandi matrimonium, č. 60, cit. vydání, str. 12.
- 15 Srv. apoštolská exhortace Familiaris consortio (22. listopadu 1981), 28: AAS 74, (1982), 114.
- 16 Srv. Pius XII., enc. Humani generis (12. srpna 1950): AAS 42 (1950), 574.
- 17 Pastorální konstituce o církvi v dnešním světě Gaudium et spes, 24.
- 18 Tamtéž.
- 19 Tamtéž.
- 20 Confessiones, I, 1: CCL, 27, I
- 21 Srv. 2. ekumenický vatikánský koncil, Pastorální konstituce o církvi v dnešním světě Gaudium et spes, 50.
- 22 Rituale Romanum, Ordo celebrandi matrimonium, č. 62, cit. vydání, str. 17.
- 23 Tamtéž, č. 61, cit. vydání, str. 17.
- 24 Sv. Tomáš Akvinský, Summa Theologiae, 1. q. 5, a. 4, ad. 2.
- 25 Pastorální konstituce o církvi v dnešním světě Gaudium et spes, 24.
- 26 Srv. enc. Sollicitudo rei socialis (30. prosince 1987). 25: AAS 80 (1988), 543-544.
- 27 Enc. Redemptor hominis (4. března 1979), 14: AAS 71 (1979), 884-885, srv. Enc. Centesimus annus (1. května 1991), 53: AAS, 83 (1991), 859.
- 28 Adversus haereses IV, 20, 7: PG 7, 1057: SCh 100/2, 648-649.
- 29 Enc. Centesimus annus (1. května 1991), 39: AAS 83 (1991), 842.
- 30m Srv. enc. Collicitudo rei socialis (30. prosince 1987), 25: AAS 80 (1988), 543-544.
- 31 Srv. Pavel VI., enc. Humanae vitae (25. července 1968), 12: AAS 60 (1968), 488-489,

Katechismus katolické církve, č. 2366.

32 Pastorální konstituce o církvi v dnešním světě *Gaudium et spes*, 24.

33 Srv. Homilie u příležitosti ukončení Svatého roku (25. prosince 1975): AAS 68 (1976), 145.

34 Pastorální konstituce o církvi v dnešním světě *Gaudium et spes*, 22.

35 Srv. tamtéž, 47.

36 *Summa Theologiae*, I. q. 5. a, ad 2.

37 Tamtéž, I-II. x. 22.

38 Srv. 2. ekumenický vatikánský koncil, Věřoučná konstituce o církvi *Lumen gentium* II. 40 a 41.

39 *Rituale Romanum*, *Ordo celebrandi matrimonium*, č. 6, cit. vydání, str. 17.

40 *Kodex kanonického práva*, kán. 1055, 2; *Katechismus katolické církve*, č. 1601.

41 Srv. Pastorální konstituce o církvi v dnešním světě *Gaudium et spes*, 74.

42 Srv. enc. *Centesimus annus* (1. května 1991, 57: AAS 83 (1991), 862-863.

43 Srv. enc. *Laborem exercens* (14. září 1981), 19: AAS 73 (1981), 625-629.

44 Srv. *Adversus haerese*, III. 10,2: PG 7, 8, 73: SCh 211, 116-119; Sv. Atanáš, *De incarnatione Verbi*, 54: PG 25, 191-192; Sv. Augustin. *Sermo* 185, 3: PL 38.999; *Sermo* 194,3, 3: PL 38, 1016.

45 Srv. 3. ekumenický vatikánský koncil, Pastorální konstituce o církvi v dnešním světě *Gaudium et spes*, 24.

46 “*Corpore et anima unus*”, jak šťastně voleným výrazem upřesňuje Koncil: tamtéž, 14.

47 Tamtéž, 22.

48 Srv. 2. ekumenický vatikánský koncil, Věřoučná konstituce o církvi *Lumen gentium*, 59-59.

49 Srv. Papežská rada pro sociální sdělovací prostředky. Pastorální instrukce *Aetatis novae* (22. února 1992), 7.

50 Při liturgické oslavě jejich svátku ustaveném v 5. století se církev obrací na svatá neviňátka slovy básníka Prudenzia (+ asi 405), jako na “mučednické květy, které na samém prahu života Kristův pronásledovatel uchvátil, jako smršť uchvacuje růžová poupata.”

51 Sv. Atanáš, *De incarnatione Verbi*, 54: PG 25, 191-192.

52 Srv. *Veritatis splendor* (6. srpna 1993), 84.

53 Slova o světle a o lásce.

54 B. Pascal, *Pensées, le mystre de Jésus*, 553 (ed Br.).

55 Srv. zejména Pastorální konstituce *Gaudium et spes*, 47-52.

56 Zvláštní pozornost zasluhuje Projev k účastníkům sjezdu italského katolického svazu porodníků (29. října 1951), v *Discorsi e Radiomessaggi*, XIII, 333-353.

57 Srv. Projev ke členům “*Consilium de Laicis*” (2. října 1974): AAS 66 (1974), str. 568.

58 Srv. Věřoučná konstituce o církvi *Lumen gentium*, 40.

59 Srv. Kard. Stefan Wyszyński, *Rodzina Bogiem silna*, homilie na Jasné Hoře (26. srpna 1961).

60 Srv. Věřoučná konstituce o církvi *Lumen gentium*, 15.

61 Srv. tamtéž, 16.

## Obsah

1. Úvod

2. Rodina - cesta církve

3. Rok rodiny

4. Modlitba

5. Láska a péče prokazovaná všem rodinám

I.

Civilizace lásky

6. "Jako muže a ženu je stvořil"
7. Manželskou smlouvu
8. Jednota obou
9. Rodokmen osoby
10. Společné dobro v manželství a v rodině
11. Upřímné darování se
12. Zodpovědné rodičovství
13. Dvě civilizace
14. Lásky je náročná
15. Čtvrté přikázání: "Cti svého otce a svou matku"
16. Výchova
17. Rodina a společnost

II.

Ženich je s vámi

18. V galilejské Káně
19. Veliké tajemství
20. Matka krásné lásky
21. Narození a nebezpečí
22. "... mě jste přijali
23. "Posílení ve vnitřním člověku"

Obsah

Dopis rodinám papeže Jana Pavla II.

Jako samostatně neprodejnou přílohu Světla, týdeníku Matice cyrilometodějské, vydala a vytiskla Matice cyrilometodějská s.r.o. Olomouc se souhlasem České biskupské konference.

Olomouc L.P. 1994

## Setkání s Vilmou Justovou

**Myslím, že by nebylo správné, kdyby její život zapadl jako tisíce jiných. Ba naopak. Jestliže každé setkání s ní přinášelo zdravým i nemocným novou naději a povzbuzení, měl by její život být neustálým doprovodem a přeléváním bezvýhradné naděje především pro ty, kteří jako ona zpřítomňují v nejrůznější podobě Krista ukřižovaného.**

Při zpětném pohledu cítíme, že ne náhodou je svátek Povýšení svatého Kříže dnem jejího narození (14. září 1928) a pátek - svátek sv. Františka dnem jejího úmrtí (4.10.1974). Tyto dva body jakoby tvořily rám, z něhož vystupuje její osobnost poznamenaná utrpením po celých třiatřicet let.

Byla jako jiná děvčata, toužila být letuškou, byla zdravá, veselá, všechno ji zajímalo. V blízkosti Oslavan, kde se narodila, propadla se jednou štolu. Utíkala s ostatními zvědavě se podívat. Jak se nahýbala nad štolu, píchlo ji v zádech. Nemohla vstát, děvčata ji musela odnést domů. Tak to začalo. Z nemocnice do nemocnice, bylo podezření na malý nádor na míše. Stav se pomalu lepšil, doktoři si však mysleli, že uzdravení uspiší operací. Operovali ji na pražské klinice prof. Henna. Přitom se zjistilo, že to nebyl nádor, jen sražená krev v míše, která se už pozvolna vstřebávala a byla by se sama vstřebala. Při operaci došlo k porušení nervu a celá spodní část těla navždy ochrnula.

"Z kliniky prof. Henna mě odvezli do nemocnice Pod Petřínem. Nechtěla jsem tak jít, protože jsem slyšela, že tam jsou řeholní sestry a já jsem byla dosud nepokřtěná. Maminka mi totiž zemřela, když jsem měla dva roky a tatínek byl nevěřící. Měla jsem ho moc ráda. Situace v nemocnici nebyla za války nijak růžová. Bylo nás i dvacet na pokoji, děti i staří lidé, každý den tu někdo umíral. A právě tady jsem prožila jedny z nejkrásnějších vánoc, poprvé v křesťanském

duchu. Poprvé jsem se z koled dovídala o Kristu. Jednu ze sester jsem si zvláště oblíbila. Abych ji mohla u sebe co nejdéle zdržet, rozházela jsem si něco schválně na stolku a jednou jsem jí to řekla přímo, že bych ráda věděla něco o Kristu Pánu, že bych chtěla být pokřtěná. Nešlo to tak rychle, musel mě někdo připravit. Tu se nabídla další sestra. A tak jsem o Velikonocích 1943 mohla přijmout svátost křtu a poprvé Tělo Páně. Znamenalo to v mém životě naprostý obrat. Mé setkání s Kristem bylo v té době plné naděje, neboť jsem doufala, že i na mně projeví svou moc. Když mne pak přivezli k otci, který se o mne s tetou staral, mohl ke mně docházet kněz s Nejsvětější svátostí. Děvčata, která mě dříve znala, se mi vysmívala: “Ty ses tam zbláznila!” Ale já jsem v té době přímo cítila sílu ze spojení s Kristem. Byl to pro mne silný úder, když mi bez obalu řekli, že už nikdy nebudu chodit. Trvalo to několik let, než jsem se z toho dostala. Plných šest let jsem ležela bezmocně doma a nevěděla jsem už ani, jak vypadá nebe a příroda. Po šesti letech jsem mohla konečně ven na sluníčko...”

Pak přišly další nemoci, putování z nemocnice do nemocnice, z ústavu do ústavu. Poslední její zastávkou se stává Vincentinum v Praze a pak na Velehradě. Odtud občas zajíždí do Rehabilitačního ústavu v Chuchelné a moc ráda vzpomíná na tamní lékaře a ošetřovatelky.

Protože v jejím nemocném těle je zdravý duch, je plná optimismu, který přelévá na všechny lidi kolem sebe, na ty, kdo jsou stejně nemocní jako ona, i na ty, kdo ji přišli navštívit. Vozíček, s nímž srostla a který ji nahrazuje ochrnuté údy, jí umožňuje pobyt v přírodě i na velehradském náměstíčku, stejně jako cestování vlakem a pobyt u přátel na nejrůznějších místech naší vlasti. Cestování je ovšem spojeno s rizikem a tělesnými potížemi, stojí ji mnoho obětí. Ráda je přináší, jen aby mohla být s těmi, koho má ráda.

S vozíčkem se dostala dvakrát i do Lurd, na kongresy nemocných. Proč tam jela? Šla prosit o uzdravení? Dávali jsme jí dotěrné otázky:

*- Víte přece, že ten, kdo jede do Lurd, má v sobě i kus naděje, co kdyby právě na něm se projevila Láska Boží uzdravením?*

Odpovídá: “V té době jsem už neprosila o uzdravení, odmítala jsem i všechny koupele. Chtěla jsem si vyprosit sílu, abych to posláním, které mi Bůh dal, vždycky unesla. A tam se mi dostalo toho poznání i síly, a to bylo velké ovoce mé pouti do Lurd.”

*- Setkala jste se tam s někým, kdo se uzdravil?*

“Ano, s jedním chlapcem, který byl od narození slepý a po svém uzdravení tam zůstal se svým otcem jako ošetřovatel.”

Pouť do Lurd byla příležitostí k navázání přátelství s lidmi z různých konců světa. Udržovala s nimi kontakt po svém návratu. Den ze dne, pokud mohla, odcházely z jejího pokoje dopisy a jiné zase přicházely. To byly její prodloužené ruce, které láskou objímaly každého a snažily se ho dotknout tou milostí, kterou ona sama byla dotčena. Kolikrát musela ležet i dva měsíce na břiše (aby se jí zahojily proleženiny) a na jejích loktech se objevily černé mozoly. A přece kolik křestních roušek jí vyšívaných bylo předáno dětem při slavnosti křtu! Byla inspirátorkou kroniky nemocných, jež byla jejich spojovacím mostem. Putovala z jednoho konce republiky na druhý konec a každý přidal pár slov, každý se osvěžoval několika řádky nemocných i zdravých. Jen lidé, kteří pocítili takovou bezmocnost jako ona, dovedou ocenit, co znamená slovo, napsané z upřímného srdce, osvěžující se zkušeností tajemství života.

A poslední období jejího života? Před čtyřmi roky třikrát operovaná na rakovinu, infekce, metastázy. A přece ještě v roce 1973 koná svou obvyklou cestu po svých přátelích. Ale pak se jí najednou přitíží. I ve chvílích, kdy je u konce svých sil, pokouší se však o úsměv. A potom jí zůstávají jen ty vnitřní injekce.

“S nikým bych neměnila. Snažím se říkat Pánu své ANO.”

A tak vystupuje na Kalvárii svého života a v pátek 4.10.1974 na Žlutém kopci v Brně umírá. V dalších dnech roznáší pošta oznámení: “Oznamujeme svým přátelům, že přešla ze smrti do života naše drahá sestra Vilma Justová.” - Jak pravdivě to u ní zní. A proto i její pohřeb není smuteční událostí, spíše slavnostní poslední setkání s Vilmou, u jejíž rakve tak pěkně zaznívá

Františkova píseň bratra slunce. "Bud' veleben, Pane, za sestru naši smrt..."

Ověřením její životní cesty a silných prožitků zůstane natrvalo její bohatá korespondence. Myslím, že úryvky z jejích dopisů by vystačily nadlouho v rubrice pro nemocné. Chtěl bych tu citovat aspoň něco, co snad jejími vlastními slovy dokreslí charakteristiku její osobnosti.

- Vaše první mše sv. bude právě na Povýšení sv. Kříže. Prosím, vzpomeňte si na mne, abych svůj kříž vynesla až na Kalvárii a viděla v něm zvláštní důkaz Boží lásky..."

3. 9. 1969

- Měla jsem hned po příchodu do nemocnice velké horečky, někde jsem chytila infekci, museli mně to řezat a mám dosti hlubokou ránu. A pozítří jdu na další operaci. Nějak moc věci najednou, ale chtěla bych si skoro zazpívat Te Deum, už proto, že Pán po mně něco chce a potom opravdu je to potřeba, aby každý dělal, co umí. Neříkám, že třeba umím trpět, ale ráda bych plnila vůli Boží. Dnes tím víc si vážím života, každý den mi připadá nový a sváteční - a věřím, že i ta operace dobře dopadne. Když člověk chodí, brzy se z toho dostane, nás však něco podobného úplně znemožní... Ale právě proto bych si přála prožít to s Ježíšem a jsem za to vděčná, že smím být tak blízko jeho kříže. Uvažuji nad silou Boží milosti, která zbavuje strachu a úzkosti, která vede člověka přes všechny možné situace docela klidně a normálně, ať je to kam chce, třeba i na operační stůl."

12. 10. 1970

- Abych se Vám přiznala, sama žasnu, co Boží milost dokáže, jaká je to moc a síla, která učí milovat utrpení - cítit se právě v tomto postavení šťastným. A chce to jen tak málo, poctivě a skutečně milovat Ježíše, chtít mu ve všem patřit. Nejsme nikdy sami a jeho láska nám pomáhá, ať jsme v sebetěžší situaci. Já bych tedy s nikým neměnila.

24. 10. 1970

- Mám Velikonoce moc ráda a pro mne osobně jsou také významné proto, že jsem byla na Boží Hod velikonoční pokřtěná a přijala poprvé Tělo Páně. Od té doby si to vždy připomínám a ke svým díkům za přijetí do Církve děkuji i za milost kříže, neboť dnes a stále jasněji vidím, jaký dar mi Pán Bůh dal už vlastně při vstupu do života (narodila jsem se na Povýšení sv. Kříže).

1. 4. 1971

- Prosím, vzpomínejte, jsem teď nějak u konce svých tělesných i duševních sil. Rána se mi zase zhoršila, ačkoli ležím, začala zase krvácet a co se zhorší za jeden den, to doháním měsíci ležení. Myslela jsem si, že to bude brzy v pořádku, teď jsou všechny naděje pryč a už nemyslím na to, kdy se budu moci zase posadit. Ustavičné ležení na loktech se mi stává nesnesitelnou trýzní... Myslím si, že Ježíš na své křížové cestě také cítil tělesnou a duševní bolest v plné míře - a tak s jeho pomocí snad také dojdu na svou Kalvárii.

21. 9. 1971

- Přála bych si, abych zase mohla sedět, těch 18 týdnů bylo trochu moc tvrdých. Ale zase jsem si uvědomila mnoho jiných věcí, že člověk musí nutně projít všemi fázemi křížové cesty, prožít i všechny odstíny Ježíšova utrpení, aby pochopil, jaká to byla láska, která ho přivedla na kříž za spásu světa...

Chci říci, že člověk je nakonec přemožen a musí říci své ANO k souhlasu s Boží vůlí, chtít, co chce On a vidět v něm svou lásku, svůj cíl, všechno to životodárné. A s touto láskou se pak vracet do normálního života mezi lidmi, dávat se, usmívat se, podávat ruku druhým.

30. 10. 1971

- Člověk potřebuje aspoň někdy setkání s někým, s kým si rozumí. Snad asi také proto nám Pán dává důrazně najevo své přání, abychom se navzájem milovali, abychom tvořili takové společenství lásky, které by nás činilo nejen šťastnými, ale přitahovalo také druhé.

8. 3. 1972

- Poslední dobou se setkávám s mnoha lidmi, zvláště s nemocnými, a jsem překvapena, jak velice dobře chápou tajemství kříže a krásu vztahu k Ježíši. Mám z toho radost a tím víc bych si přála, aby ty všechny sepnuté ruce vyprošovaly příchod Království Kristovy lásky...

18. 8. 1972

- Chtěla bych vám říci, že jsem ráda, že patříím Pánu a že bych si přála mít ho ráda stále více, protože s láskou roste i pochopení pro to, co posílá do cesty. Ten kříž pak není křížem, ale radostí.

18. 3. 1974

J.V.

(Z textu na úmrtním oznámení)

motto:

... Nikdy nejsme sami, jen musíme Ježíši víc věřit. A pak jsi člověk plný dobrého světla a je to krásné. Tehdy se mi zdá, že jsem pevněji postavena na zem, To není snění, ale skutečnost, za kterou stále děkuji...

(Z dopisu krátce před smrtí)

**Jaroslav Vrchlický**

## **Maria Panno**

Maria Panno,  
ty jsi v mém hoři,  
jako je plavci  
hvězdička v moři.  
Jako ta hvězdička  
svítí a těší  
tomu, kdo modlí se,  
tomu, kdo hřeší.  
Já se již činil dost  
v slzách a hoři,  
nedej mi, Maria,  
utonout v moři!  
(Z básně Twardowskij)

## **Z dopisů čtenářů...**

Milí přátelé,

Svatý otec jistě nejedná "lehkovážně", když se chystá na cestu do bývalé Jugoslávie...

Avšak nebuďme lehkovážní ani my, a vážně ho doprovázejme intenzivní modlitbou a třeba i nějakým druhem postu, nejlíp už celých 9 dní před jeho cestou. A v modlitbě svěřujeme už předem Srdci Panny Marie i všechny obavy a kritiky, situace i "komentáře", které v té souvislosti mohou nastat.

On sám s našimi růženci a oběťmi už jistě počítá... Kéž ho nezklameme!

Buďme s ním, tak aby satan mu "nemohl ani trochu uškodit"!

S mnoha srdečnými pozdravy v Pánu

Marie, Frankfurt (SRN)

## **Síla společné modlitby**

Rita W. chtěla co nejlépe využít to nádherné květnové odpoledne. Její manžel odjel za zákazníky a vrátí se až pozdě večer, děti měly odpolední vyučování, proto si Rita mohla vyřídit v klidu vše potřebné ve středu města. Při cestě kolem farního kostela pocítila touhu navštívit Pána v Nejsvětější svátosti, chvílku se ztišit a pomodlit. Když vstoupila Rita do starého kostela, obklopilo ji ticho domu Božího, ve kterém nebylo slyšet rušný halas města, odpolední slunce prozařovalo vysokými okny. Posadila se do lavice, aby chvíli rozjímala. Přitom si všimla staré paní několik lavic před sebou, která musela mít velkou bolest, protože hořce plakala.

Rita vstala, šla k paní a zeptala se: “Mohu vám nějak pomoci?” “Ne,” zněla odpověď, “nikdo mi nemůže pomoci.” Ale Rita to nevzdala. “Mohly bychom se, možná, pomodlit společně?” mínila.

Přes utrápený obličej se mihnul úsměv a oslovená vděčně přikývla.

Rita se posadila vedle starší paní a společně se začaly modlit: “Otče náš...” potom desátek z růžence. Rita vroucně prosila, aby Pán na přímlovu své svaté Matky potěšil tuto spolusestru, pomohl jí a dal jí novou odvalu. Druhá paní se tiše modlila s ní. Tak spojila společná modlitba tyto dvě ženy.

Když se pak Rita loučila, stařenka se na ni radostně podívala a řekla: “Děkuji vám, chodím sem už tak dlouho, ale ještě se mi nestalo, aby se se mnou někdo pomodlil.”

Zamyšleně se vrátila Rita domů. Jak je to někdy jednoduché darovat druhému trochu naděje a radosti. Předsevzala si, že bude mít i v budoucnosti oči otevřené pro utrpení bližních a pomáhat silou společné modlitby.

(O tomto skutečném příběhu píše časopis *Betendes Gottes Volk*, čís. 2/1994)

## **Církevní aktuality**

### **Pamětní deska V. Drbolovi**

Ve Starovičkách na Jižní Moravě (brněnská diecéze) byl slavnostně odhalen 24. července pomník místnímu rodáku P. Václavu Drbolovi, bývalému faráři v Babicích u Moravských Budějovic. Tento kněz byl na základě vykonstruovaného procesu 3. srpna roku 1951 popraven pro údajnou účast na vraždě tří místních funkcionářů tehdejšího MNV. Dnes je dostatečně prokázána absolutní nevina všech odsouzených a popravených v tzv. babickém případě a téměř jistota, že atentát spáchal agent StB Ladislav Malý. Tuto zprávu otiskl polský týdeník *Gosc niedzielny*.

### **Sedmdesát katolických časopisů**

Francouzské nakladatelství Bayard, které vedou otcové asumpcionisté, vydává v současné době 72 periodik od týdeníků až po ročenky v celkovém nákladu téměř 6 milionů exemplářů. Bayard se tím zařadil mezi největší a nejúspěšnější francouzská nakladatelství.

### **Katolický tisk v Kalinigradě**

Nákladem necelých tisíc exemplářů se objevilo v ruském Kalinigradě (bývalém německém K<sup>o</sup>nigsbergu) první číslo katolického časopisu, který začal vycházet pro tuto oblast bývalého Východního Pruska (dnes součást Ruské federace) dosud nepravidelně. Vydavatelem je kaliningradská filiálka teologického kolegia sv. Tomáše Akvinského.

### **Satanisté řádili**

V dějišti rockových koncertů v polském Jarocině došlo v první den rockfestivalu k potyčkám mezi policií a mládeží. Je několik desítek raněných. Policie hledá muže, jenž v době střetnutí střílel do lidí. Na rockové koncerty v Jarocině se každoročně sjíždějí satanisté z celého Polska. Před několika lety zneuctili místní hřbitov i chrám.

### **Podpoří Sv. otce**

Velvyslanec Itálie u Sv. stolce Bruno Bottai oznámil deníku “L’Avvenire”, že italská vláda rozhodně podpoří protest Vatikánu proti dokumentu připravované káhirske konference, který zařazuje interrupce mezi nutné prostředky kontroly porodnosti. Stanovisko papeže Jana Pavla II. podpoří také vlády Argentiny, Hondurasu, Guatemaly, Salvadoru, Nikaragui, Chile, Izraele, Filipín, Íránu, Indonézie, Německa a Irska.

### **Církevní školy v Maďarsku**

Katolická církev spolu s evangelickou, reformovanou a židovskou náboženskou obcí mají v zemi 173 škol všech stupňů, což představuje 3 procenta. Katolická církev spravuje 19 mateřských škol, 54 základních, 24 gymnázií, 10 středních odborných škol a jednu školu pro tělesně postižené. Na základě rozhodnutí parlamentu z r. 1991 mají církve a židovská obec získat v restituci do r. 2001 všechny školy, které jim náležely do r. 1948, což by činilo celkem 6 procent všech škol.

### **Potrat - hrozba uzavření katolických nemocnic**

Kdyby měl být potrat financován z nemocenské pokladny, chce newyorský kardinál O'Connor nechat uzavřít katolické kliniky a vzít na sebe také možnost zatčení. Ostatní biskupové jsou k tomu také připraveni.

Arcibiskup New Yorku, kardinál John O'Connor, pohrozil uzavřením katolických nemocnic ve své diecézi, jestliže by měly být potraty hrazeny v rámci reformy zdravotnictví z nemocenské pokladny. Kardinál prohlásil jednou v New Yorku, že při takových opatřeních na sebe rád převezme riziko zatčení. Je ubezpečen, že jeho američtí kolegové v úřadě budou následovat jeho příkladu.

Demokratická poslankyně Nita Lowey odpověděla kardinálovi na jeho pohružku, že existuje pro lékaře a personál "klausule svědomí" v případě napomáhání potratu placeného nemocenskou pokladnou. Proto nevidí žádný motiv k uzavření katolických nemocnic.

Hrozba O'Connora se zařazuje do protipotratové kampaně amerických biskupů proti vládě Clintona, která chce dát ženám právo "svobodné volby" v otázce potratu.

### **Zločin vůči bezbranným**

Sídelní biskup diecéze Jeremie Willy Romelus (USA) nazval rozhodnutí vlády USA o repatriaci uprchlíků z Haiti "zločinem na bezbranných lidech". Za nejhrůznější označil, že americké úřady tak vlastně posílají uprchlíky s jejich rodinami na jistou smrt, neboť je vydávají do rukou těch, před jejichž tyranii utekli. Biskup Romelus současně obvinil z lhostejnosti též OSN a mezinárodní organizace.

### **Polský primas Romům**

Varšavský arcibiskup kardinál Józef Glemp poslal dopis romským organizacím v Polsku u příležitosti 50. výročí vyhlazení Romů v koncentračním táboře Osvětim. Připomíná, že v tomto koncentračním táboře bylo zavražděno plynem několik desítek tisíc Romů. Romské organizace v Polsku uspořádaly při této příležitosti 3. srpna v prostoru osvětimského koncentračního tábora vzpomínkovou akci se mší svatou.

### **Otevřeno 15 klášterů**

Ruská pravoslavná církev se rozhodla otevřít v evropské části Ruska 15 klášterů, které byly od bolševické revoluce r. 1917 uzavřeny. Největší a nejdůležitější je klášterní komplex v Istře u Moskvy, který byl znám v minulosti pod názvem "Klášter novojeruzalémský". Z těchto nově otevřených klášterů je 8 mužských a 7 ženských.

### **Dítě je vždycky dar**

Sv. otec Jan Pavel II. před nedělním Anděl Páně v letní rezidenci Castel Gandolfo 31. července jednoznačně odmítl moderní "techniky" v oblasti oplodňování: umělé oplodňování a "najímaní" tzv. "zástupných" matek. Toto všechno podle papežových slov "vytváří vážné morální problémy a odnímá dítěti právo narodit se z aktu opravdové lásky a ve shodě s normálními biologickými procesy". Jan Pavel II. zdůraznil důležitou roli vědy při podpoře přirozeného procesu těhotenství a porodu, rozhodně však odmítl nahradit ho umělou formou. Upozornil na možnost uspokojit touhu po potomstvu za pomoci právní instituce adopce, kterou

je nutno podporovat a stále lépe organizovat. “Oprávněná touha po dítěti nemůže být chápána jako svého druhu právo na dítě, jež musí být uspokojeno za každou cenu. To by bylo dítě vlastně degradováno na pouhý předmět...” řekl Sv. otec.

### **Církev nemůže mlčet**

Na Mezinárodním kongresu o rodině, který se uskutečnil koncem července v peruánském hlavním městě Limě, prohlásil prefekt Papežské rady pro rodinu kardinál Alfonso Lopéz Trujillo, že katolická církev rozhodně nemůže a nesmí mlčet vůči činnosti mnoha vlád a mezinárodních organizací směřujících proti rodině, kdy při falešném chápání svobody se zlo představuje jako dobro a dobro jako zlo.

## **Z české biskupské konference**

### **Praha 26. 8. 1994**

Mladé řeholní společenství Otců rogacionistů, které si vzalo za svůj hlavní úkol vyhledávání a podporu duchovních povolání, uspořádalo v srpnu v italském městě Desenzano del Garda pro 140 mladých ze šesti evropských zemí setkání. Jeho náplní bylo především hledání smyslu života provázené osobními meditacemi, rozhovory ve skupinách, půlnočními adoracemi, ale také sportem a zájezdy do Benátek a Verony.

Z České republiky se zúčastnili dva chlapci. Jeden z nich, Antonín Šotola z Čechovic, nám napsal: “Tento mítink byl pro mě velkou duchovní posilou. Nejkrásnější prožitky mám z takzvané ‘paraliturgie pokání’. Během ní jsme zpytovali své svědomí a přijali svátost smíření. Pak jsme na papír napsali hříchy, který nás nejvíce tíží, dotkli se jím Kristova kříže a vhodili do košíku, který byl potom se vším, co v něm bylo, spálen. Nebyl to jen prázdný rituál. Když jsem se svým hříchem dotýkal kříže, cítil jsem velkou radost, kterou ani nemohu vyjádřit.”

Tolik svědectví jednoho z účastníků. Dodejme ještě, že Evropská asociace Rogacionistů zve do svého střediska v Assisi mladé lidi, kteří si za pomoci kněží chtějí prohloubit smysl pro povolání. Ve středisku mohou pobýt i několik měsíců. Je zde i stálá výstava zaměřená k tématu duchovních povolání, promítají se filmy informující o zaměření různých řeholních společenství a návštěvníci se seznamují s reálnou situací povolání v Evropě.

### **Praha 26. 8. 1994**

Unie křesťanských pedagogů uspořádala od 21. do 26. srpna na zámku Loučeň u Nymburka letní seminář pod názvem “Věřící učitel v nevěřící společnosti”. Několik desítek převážně katolických učitelů se zamýšlelo nad problémy, které jsou spojeny s jejich působením v převážně ateistickém prostředí státních škol. Mezi přednášejícími byli odborníci z domova i z ciziny. Každý den semináře byl zahájen mší svatou a uzavřen společnou meditací. Závěry a poznatky ze semináře, na kterých se shodli všichni účastníci, budou předány předsedovi komise pro školství při České biskupské konferenci biskupu Františku Lobkowiczovi.

### **Praha 26. 8. 1994**

Na mariánském poutním místě v Hrádku u Vlašimi se v sobotu 3. září sejdou věřící ke společným modlitbám. Od 15.00 hodin bude možnost přijmout svátost smíření a v 16.30 hod. začíná mše svatá a po ní mariánská pobožnost. V neděli 4. září se koná mariánská pouť pro děti a mládež se mší svatou v 10.45 hod. K účasti zve děkanský úřad ve Vlašimi.  
P. Miloslav Fiala  
Česká biskupská konference

## **Salesiánské učiliště**

Před třemi lety v dubnu 1991 vzniklo ve Vřesovicích u Prostějova první církevní SOU v

Čechách a na Moravě. Do Střediska učňovské mládeže Don Bosco, jak zní jeho oficiální název, bylo tehdy přijato dvacet chlapců pro výuku v oboru zedník.

Zřizovatel - Arcibiskupství v Olomouci - poskytlo pro začátek starou farní budovu. Objekt bylo nutné opravit a připravit pro pobyt učňů. Na založení a činnosti učiliště má "lví" podíl jeho ředitel, salesián P. Jan Jiříček, který je tamní duchovní správce. Tento kněz dokázal shromáždit a zapojit tým lidí, které spojila myšlenka salesiánského díla pro výchovu a výuku chlapců. Podle výchovných zásad Dona Boska jsou přednostně přijímáni sirotci, polosirotci, chlapci z rozvedených a rozvrácených rodin, problémoví, z dětských domovů a hůře nebo špatně prospívající. Ti, kteří nemají dokončenou základní školní docházku, jsou přijati pro dvouletý obor, ostatní nastupují do tříletého oboru.

Díky uplatňování výchovných metod Dona Boska, individuálnímu přístupu k chlapcům během výuky a ve volném čase, díky Boží pomoci a přimlouvám Panny Marie Pomocnice se záměr postavit tyto chlapce do života skutečně daří. Svědčí o tom prvních sedm letošních absolventů "záběhového" ročníku a jejich práce při opravách církevních objektů, při stavbě nové budovy učiliště a ve stavebních firmách. P. Jiříček řekl, že se snaží, aby se vedle výchovy k radosti z práce a plnohodnotnému životu neustále zdokonalovaly jejich profesionální dovednosti, což lze jedině střídáním všech odborných činností, protože není možné vychovávat učně v práci u takových zaměstnavatelů, kteří z nich vyškolí jakési kvalifikované přidavače. Je zapotřebí, aby zvládli ty nejnáročnější práce, vždyť jejich kvalita se projeví, mimo jiné, při opravách našich památek a bude rozhodující pro uplatnění pro uplatnění na trhu práce. Kontaktům se zaměstnavateli a zajištění perspektivního zaměstnání se věnuje prvořadá pozornost.

Výuku zajišťuje sedm pedagogů, z toho tři stálí a čtyři externisté. Salesiáni tradičně kladou důraz na organizaci a využití volného času mládeže, proto je součástí učiliště internát, kde se chlapcům věnují tři vychovatelé.

Řediteli a kolektivu spolupracovníků jde především o důkladnou výuku a výchovu, čemuž se, obrazně řečeno, musí podřídit i peníze. Dneska to zní trochu nelogicky, ale tady nechťjí bohatnout na úkor kvalitní přípravy učňů. Finanční náklady na provoz učiliště a výuku jsou ze čtyřiceti procent dotovány státem. Ten větší díl kryjí vlastní výdělečnou činností, materiální a odbornou pomocí věřících a ostatních občanů nebo příspěvky sponzorů, zejména z Holandska.

Po dostavbě nové budovy učiliště se počet učňů zvýší. Přijdou noví bratři salesiáni, o které se rozšíří kolektiv vychovatelů, a mistři, vybraní a připravovaní z řad nejlepších absolventů. Předpokládá se, že bude zaveden další učební obor - zemědělec. Jsou pro to dobré podmínky: spolupráce s místní zemědělskou akciovou společností a sedmnáct hektarů půdy prvotřídní bonity. Tehdy by učiliště mělo mít šedesát učňů, z toho polovinu zedníků a polovinu zemědělců. Dalším důležitým cílem je, aby se učiliště stalo takřka finančně nezávislým družstvem s využitím alternativních zdrojů energie apod.

Zrod, vývoj a současnost tohoto učiliště dokazuje mocné působení Ducha svatého, který své dílo neopouští. Přejme tedy učitelům, mistrům a učňům, aby toto dobré dílo úspěšně šířili.

Všichni, kteří mohou a chtějí pomoci nebo mají zájem o bližší informace, necht' napíší, zavolají a přijedou.

Kontaktní adresa:

Středisko učňovské mládeže

Don Bosko

798 Vřesovice

tel. učiliště: 0508/781 81

Tel. farní úřad Určice: 0508/751 17

Vladimír Poláček

## **Jak mluvit dnes v rodině o Bohu (14)**

### **Důvody ztroskotání**

Především sám proces dospívání je důvodem takové proměny. Děti chtějí být nyní dospělé a vyprostit se proto ze všeho, co je udržuje v dětství. Patří k tomu i dětská víra, kterou pociťují jako překonanou a která jim nyní uklouzává pod nohama. Něco je nutí hledat znovu pevnou půdu, na níž by položily základ života; nutí hledat znovu pevné východisko, z něhož by bylo možno udělat si obraz o světě a o životě. Pro tento téměř nutný proces musíme mít porozumění a hledat v rozhovoru s nimi nové cesty, přístupy, nová řešení.

Aby tohoto oproštění snadněji dosáhly, pokoušejí se mnohé děti zasáhnout své rodiče právě tam, kde jsou nejzranitelnější, totiž v jejich víře. Může to být velmi bolestivé, ale přesto bychom měli tuto bolest přehlížet a zachovat věcný klid. Teprve mnohem později bychom mohli poukázat na to, co nás zraňovalo. Je však lépe věc objasnit, než se ohlížet na vlastní klid.

Nezřídkka vězí za těmito protesty též určitá představa o Bohu, která prostě skutečnému Bohu neodpovídá. Proto jsme na to poukazovali na začátku našich výkladů. V takové situaci působí mnohdy jako vysvobození tato slova: V Boha, jakého ty si představuješ, nevěřím ani já. Takový Bůh není. Pravý Bůh je jiný.

Důvod může také spočívat v jednostranně zaměřeném přírodovědeckém myšlení, jehož mladý člověk používá i v úvahách o Bohu. Bůh není předmětem přírodovědeckého bádání, Není tedy možno dosáhnout ho takovým myšlením a při takovém postupu se pak zdá, že neexistuje. Tu je nutno mladého člověka poučit, že přírodovědecké metody platí jen pro svůj obor a je možno jimi postihnout a probádat jen část skutečnosti. Jsou dobré, ba výborné. Použije-li se slůvka "jen": Jen to existuje, co se dá těmito metodami dokázat, pak jejich výsledky nepostihují všechno a jdou mimo právě kolem toho nejdůležitějšího. Nikdy přece nemůže např. chemik stanovit svými prostředky hodnotu nějakého Rembrandtova obrazu. Skutečná hodnota se dá zachytit docela jiným způsobem.

Kromě toho nežijí naši mladí lidé pod jakýmsi skleněným zvonem. Setkávají se se všemi možnými vlivy a pojetími své doby. Nechtějí zůstat v nevědomosti, je však pro ně obtížné, aby duševně zpracovali, co slyší. Různá jednostranná hesla a zdánlivé pravdy mohou zatemnit pohled. Obírají se v duchu různými novými myšlenkami a přenášejí je pak jako svůj záměr i do rodinných rozhovorů.

Kromě toho poskytuje rozvinutá víra široké plochy, kam se dá zaútočit. Víra není jen zdrojem síly, ale i břemenem, když je jí třeba hájit. A postavit se na roveň s tak komplikovanou institucí, jako je církev, a být pak takřka obtížen jejími nedostatky a chybami - o její velikosti a hloubce se tak snadno a často nehovoří - to bývá pro mladé lidi také podnětem k distancování od církve a od víry.

Konečně může důvod pro odmítání víry spočívat i v sexuálních problémech. Pod vlivem střídavého působení náboženských požadavků a jejich nesplnění, opětného vzchopení a dalšího pádu může - zvláště při nadměrně přísném pohledu na tato pochybení - vzniknout určité napětí, které znesnadňuje víru v dobrého Boha, v Boha, který člověku rozumí a má pro něho pochopení.

### **Odpoověď, která dává správnou svobodu**

Jeden sedmnáctiletý mladík prohlásil před svým otcem: "Musíš vzít na vědomí, že nikdy nebudu katolíkem jen proto, že vy jste katolíci. Budu-li žít jako křesťan, pak jedině proto, že to chci já a že jsem se sám pro křesťanství rozhodl." Otec na to odpověděl: "Ani jsem od tebe nic jiného neočekával. Musíš se stát dospělým člověkem. Nebudeš jen tak pobíhat za námi, nýbrž musíš jednou převzít odpovědnost za svůj život zcela na sebe."

Tato odpověď byla záchranou. Dala mladému člověku dostatečnou osobní svobodu, jakou potřeboval, aby se dostal ze svého protestního postoje a odpovědně se vypořádal se základními otázkami svého života.

### **Společné rozhovory**

V takové situaci není tedy možno činit na mladého člověka nátlak. Stejně tak nesprávné je ovšem ponechat jej prostě osudu. Rodiče musí na jedné straně nechat pomalu dozrívát dětskou poslušnost a poddajnost, na druhé straně dopomáhat mladému člověku k jasnému vědomí, že

nyňi spočívá odpověďnost na něm.

Při výměně názorů s mladistvými o otázkách víry, zvlášt' při rozhovorech o Bohu, se kladou na rodiče velké nároky. Kromě vlastního objasnění věci se od nich požaduje především dobrota, otevřenost a úsilí o nepřerušeni kontaktu. Děti musí cítit, že je rodiče mají rádi a snaží se je pochopit, i když působí rodičům těžkosti. Pro takové rozhovory může posloužit několik pokynů.

První požadavek zní: Skutečně dětem naslouchat a snažit se jim porozumět. V jejich výrocích se najde vždycky něco, s čím je možno souhlasit. Tím, že nasloucháme a poskytneme možnost vymluvit se, zmírňujeme napětí a vzájemně se sbližujeme.

Dále se držíme důležitého pravidla: Nemluvit k dětem, nýbrž s dětmi. Tedy nepředkládat hotové odpovědi. To jenom dráždí. Raději se napřed tázat, abychom mohli objasňovat.

Jakmile jsme s rozhovorem pochopili záležitost, o niž se jedná, je nutný především tento krok: Uznat, co ke v provedeném správné a v tom se shodnout. To je základ vzájemného pochopení.

(Dokončení v příštím čísle)

## List arcibiskupa pražského k zahájení školního roku

*Drazí mladí!*

Budoucnost církve? Tak se často označuje mládež. Ale jak to chápat? Proč jste nebo můžete být budoucností církve? Proto, že jste mladí, plní elánu a síly a zítra budete nastupovat na různá místa v církvi, abyste nesli radostnou zvěst kupředu? Možná také trochu proto. Já ve vás vidím budoucnost církve, protože se domnívám, že jste otevření pro to nové, co "Duch říká církevním obcím" (Zj 2,29) dnes. Mluví o tom, jak máme chápat svou svobodu a otevřenost vůči druhým, svobodu a vztah k autoritě (myslím třeba i na autoritu Boží, evangelia), svobodu a poslušnost, svobodu a iniciativní spoluodpověďnost. Jak chápat vztah víry ke světu (angažování se ve věcech veřejných). A je ještě tolik věcí, o kterých Duch Boží mluví.

Jste budoucností církve, nakolik jste otevření, zrajete a druhé vedete k rozpoznávání a chápání "znamení časů" (Mt 16,3), jak jsou prorocky vykládána v učení církve našich dnů.

Já vím, že je to nesmírně těžké. Pro nás pro všechny. Ale ty úkoly lze zvládnout, jestliže to, co praví Duch církvi dnes, budete realizovat ne pouze svým nádherným mladým elánem, ale v moci Ducha sv. V něm je přítomen ve světě sám Ježíš. (On přichází vždy v Duchu svatém.)

Začínáte školní rok, začněte také nové období ve škole Ducha svatého. On vás povede k objevování Ježíše v tomto světě! Vyhlaste pátrací akci po jeho přítomnosti. Hleďte ho, objevte ho! Pro sebe i pro druhé. Návodem vám může být čl. 7 konstituce II. vatikánského koncilu o liturgii. Zkuste to!

Pak nebudete sami. Až Ježíše najdete a budete s ním, stanete se opravdu budoucností církve.

K tomu vám žehná

Miloslav Vlk

arcibiskup pražský

## Zprávy z olomoucké arcidiecéze

### Pout' ministrantů

IV. pout' ministrantů olomoucké arcidiecéze se uskuteční v sobotu 10. září 1994. Hlavním celebrantem mše svaté na Svatém Kopečku bude otec biskup Josef Hrdlička. Kromě této mše v 10.00 hod. se mohou poutníci zúčastnit ještě ranní mše v 8.00 hodin.

### Den evropského dědictví

Dne 17. září, navštívíte-li chrám na Svatém Kopečku od 14 do 17 hodin, budete provedeni i s odborným výkladem.

## Upozornění poutníkům

V sobotu dne 24. září 1994 bude chrám na Svatém Kopečku v době od 14 hodin vyhrazen zpěvákům a hudebníkům. V této době se uskuteční generální zkouška na večerní koncert, který začíná v 19 hodin. Program - Antonín Dvořák: Mše D-dur. Te Deum.

## Již závazně

Podle pastýřského listu je od 1. září 1994 v celé olomoucké arcidiecézi závazně používání nového Kancionálu.

## Malý slovník “Nového věku”

Na tomto místě systematicky vysvětlujeme obsah některých pojmů, s nimiž můžete přijít do styku v rámci propagace sektářského hnutí Nový věk (“New Age”), které se naplno rozběhlo i v našich sdělovacích prostředcích. Slova označená v textu \*/ budou v tomto slovníku postupně vysvětlena.

## Hinduismus

- náboženství Indů vycházející ze staršího bráhmanismu. Nemá jednotnou nauku ani strukturu a štěpí se do množství náboženských skupin, v jejich čele stojí uctívány bohu na roveň postavený vůdce \*/guru. Společným základem jsou čtyři posvátné knihy - védy. Nejvyšším božstvem je Bráhma, který je duchem a centrem všeho bytí, absolutní skutečnost, kolem níž se otáčí proměnlivý svět. Důsledkem tohoto kolotoče bytí je série umírání a znovuzrození. Osobním zjevením nejvyšší bytosti jsou bohové Šiva a Višnu resp. bohyně Šakti. Jednotlivé náboženské skupiny zahrnují spektrum od polyteismu přes panteismus a monismus až po monoteismus. Člověk může najít osvobození různými cestami: plněním stavovských povinností (v rámci kasty), poznáním, uctíváním božstev, k čemuž jsou propracovány rituální obyčeje a techniky. K nim patří \*/tantra a \*/jóga. Po kontaktu s křesťanstvím dochází v hinduismu k reformním snahám a k misijní aktivitě. Swámi Siwenada založil Divine Life Society, která zahájila silnou propagandu na Západě. Reformní hinduismus si klade za cíl dokázat svou převahu nad degenerovaným a pokryteckým křesťanstvím. Získává své obdivovatele mezi křesťany, kteří někdy zacházejí tak daleko, že jsou ochotni klást rovnítka mezi pohanská božstva a Nejsvětější Trojici. Adaptovaný hinduismus se stal na západě teologickým základem tak zvaných “náboženství mladých”. (Prvním masovým projevem bylo hnutí hippies.) Hnutí New Age přejímá z hinduismu princip náboženského indiferentismu, princip bezmezné oddanosti duchovním vůdcům (guruům), učení o reinkarnaci a konečně hinduistické rituální praktiky (např. \*/tantrajógu).

## Svátek rodiny

*Rodina je základem civilizace lásky*

Pavel VI.

Letošní rok je významný jako Mezinárodní rok rodiny. Rodina patří k nejcennějším pokladům lidstva a církev vždy vysoce vyzdvihovala a hájila nenahraditelnou hodnotu rodiny. V kontextu této skutečnosti i probíhajícího Mezinárodního roku rodiny je proto významnou událostí “Světové setkání Svatého otce Jana Pavla II. s rodinami”. Uskuteční se ve Vatikáně počátkem října letošního roku a bude zakončeno v neděli 9.10.1994 na svatopetrském náměstí “Slavností rodiny” s bohoslužbami a pestrým programem, sestaveným z ukázek života rodin různých národů, jejich svědectví a vzájemného sdílení.

Chceme podpořit tuto myšlenku uspořádáním akce, která bude obdobou Světového setkání a zveme vás srdečně v neděli 25.9.1994 na setkání rodin, nazvané “Svátek rodiny”.

Celodenní program je svědectvím o rodině, která je a zůstává nadějí člověka a lidstva. O tom a ještě o mnohém jiném bude program dne "Svátku rodiny", který se koná pod záštitou arcibiskupa olomouckého a primátora města Ostravy.

### **Palác kultury a sportu Vítkovice, Neděle 25.9.1994**

Program:

10.00 hod. Slavnostní zahájení

10.15 hod. Mše sv. s obnovou manželských slibů - celebruje arcibiskup mons. J. Graubner

12.00 hod. Polední přestávka

13.00 hod. S rodinami o rodině

Nahlédneme do všedního a svátečního života známých i méně známých rodin v nejrůznějších etapách a momentech jejich života. Dovíme se, jak žije rodina s mnoha dětmi i bez nich, jaké mají starosti v rodině pana starosty, jaké to je, mít doma komorní orchestr, ale třeba i komorní divadlo, jaký je život s postiženým dítětem a jak a čím žijí postižení rodiče, jak se chodí na rande za ženou přes hranice, jaký je život v rodině trvalého jáhna či v rodině, která má dost odvahy na to, aby se pustila do stavby poutního chrámu. V programu se také setkáváme s některými známými osobnostmi kulturního života - panem R. Lukavským, Jiřím a Helenou Růžičkovými a dětmi z dětského domova v Šarišských Michalanech, Jandovým komorním orchestrem, schólou od sv. Jana Křtitele, souborem Campanula, souborem Karamely, valašským souborem Nedašov a dalšími umělci.

16.00 hod. Slavnostní závěr